

Katehetski dan Svjedočite mladima kulturu duha

Poruka predsjednika
Vijeća HBK za katehizaciju
i novu evangelizaciju
đakovačko-osječkog
nadbiskupa Đure Hranića 5

120. obljetnica
utemeljenja Družbe sestara
Presvetog Srca Isusova 6-7

Poruka pape Franje za
V. Svjetski dan molitve za
skrb o stvorenome svijetu 9

Caritas

Sedam žena na
čelu sedam
karitativnih ustanova 10

Iz povijesne riznice

"Pjev mržnje", kult smrti i
rađanje fašizma na
obalama Kvarnera 12-13

Velika Gospa 14-15

Medicinski kutak

Giht - neugodna
upala zgloba 16

Crkvena glazba

Darovna pjesma 17

Duhovni kolaž 18

Govorim hrvatski

Zadarska filološka
škola i škola
hrvatskih vukovaca 19

Iz pera župljana

Goran Majetić iz župe
Sv. Križa – Turke 26

Ljetni susret bogoslova 27

Poruka nadbiskupa mons. dr. Ivana Devčića
svećenicima i vjernicima Riječke nadbiskupije za
pastoralnu godinu 2019./2020.

Kultura pastoralala i pastoral kulture

*Kao prvi i najteži problem pastoralala kulture
pojavljuje se pitanje kako takvu u imanenciju
zatvorenu kulturu otvoriti za transcendentnu iliti
onostranu stvarnost, a da se pritom ne izgubi
njezina ukorijenjenost u imanenciji, tj. u ovostranosti.*

Sadržaj:

Poruka nadbiskupa Ivana Devčića svećenicima i vjernicima Riječke nadbiskupije za pastoralnu godinu 2019./2020. Kultura pastorala i pastoral kulture	2-3
Katehetski dan Svjedočite mladima kulturu duha	4
Poruka predsjednika Vijeća HBK za katehizaciju i novu evangelizaciju đakovačko-osječkog nadbiskupa Đure Hranića na početku kolske i katehetske godine	5
120. obljetnica utemeljenja Družbe sestara Presvetog Srca Isusova	6-7
Događanja	7-8
Poruka pape Franje za V. Svjetski dan molitve za skrb o stvorenome svijetu	9
Caritas	10-11
Sedam žena na čelu sedam karitativnih ustanova	10
Iz povijesne riznice "Pjev mržnje", kult smrti i rađanje fašizma na obalama Kvarnera	12-13
Velika Gospa	14-15
Medicinski kutak Giht - neugodna upala zgloba	16
Crkvena glazba Darovna pjesma	17
Duhovni kolaž	18
Govorim hrvatski Zadarska filološka škola i škola hrvatskih vukovaca	19
Gospićko-senjska biskupija	20-21
Riječka nadbiskupija	24-25
Iz pera župljana Goran Majetić iz župe Sv. Križa – Turke	26
Ljetni susret bogoslova	27
Brod na Kupi Odrješenje i ukop žrtava Drugog svjetskog rata	28

Poruka nadbiskupa mons. dr. Ivana Devčića
svećenicima i vjernicima Riječke nadbiskupije
za pastoralnu godinu 2019./2020.

Kultura pastorala i pastoral kulture

*Kao prvi i najteži problem
pastorala kulture pojavljuje se
pitanje kako takvu u imanenciju
zatvorenu kulturu otvoriti za
transcendentnu iliti onostranu
stvarnost, a da se pritom ne
izgubi njezina ukorijenjenost u
imanenciji, tj. u ovostranosti.*

1. Poštovani, kad je Rijeka, pod geslom „Luka različitosti“, izabrana za Europsku prijestolnicu kulture 2020., uputio sam vjernicima Riječke nadbiskupije i svim ljudima dobre volje poruku koju sam naslovio „Pozvani stvarati zajedništvo i kulturu“. Tim sam naslovom htio istaknuti važnost zajedništva u različitosti i različitosti u zajedništvu za stvaranje kulture. Naime, različitost bez zajedništva postaje anarhija, a zajedništvo bez različitosti lako prelazi u totalitarizam. Podsjećam da je ta poruka, osim u „Zvonima“ i „Službenom vjesniku Riječke nadbiskupije“, objavljena i kao posebna brošura. Budući da je Rijeka središte Riječke nadbiskupije, smatrao sam, a i sada smatram, potrebnim da se i mi kao mjesna Crkva na sebi svojstven način, zajedno s ostalim vjerskim zajednicama u Rijeci, uključimo u taj projekt. Zahvalan sam upravi našega grada što je u tom smislu pozvala sve vjerske zajednice na području Rijeke da se uključe i svojim doprinosom pokažu kako ovdje razlike među konfesijama i religijama nisu zapreka nego poticaj za međusobno kulturno ophođenje i suradnju.

2. Budući da ovu poruku pišem u povodu početka nove pastoralne godine, koja se djelomično poklapa s proslavom Godine kulture u Rijeci, činilo mi se uputnim posvetiti ju jednom drugom odnosu, naime onome koji postoji između pastorala i kulture. Zbog toga sam je naslovio „Kultura pastorala i pastoral kulture“. Dok, dakle, u ovoj drugoj poruci ističem međusobnu povezanost pastorala i kulture, u prvoj sam, kako sam već spomenuo, upozorio na odnos između zajedništva i kulture, dakako, ne omalovažavajući pritom važnost različitosti, i to ne samo jer „varietas delectat“, tj. „raznolikost veseli“, kako su već stari Latini istaknuli, nego naprosto zato jer je različitost činjenica jednako kao i zajedništvo. Tome treba dodati da različitost ne samo veseli nego i obogaćuje. Toga su bili svjesni i organizatori proslave Rijeke kao Europske prijestolnice kulture kad su za geslo pod kojim će Rijeka slaviti svoj izbor za Europsku prijestolnicu kulture izabrali riječi „Luka različitosti“. Ipak pritom ne smijemo zaboraviti ni zajedništvo jer, kako sam u uvodu, a prije toga i u svojoj prvoj poruci, već spomenuo, različitost bez zajedništva, kao i zajedništvo bez različitosti, često su povod za suprotstavljanja, netrpeljivosti i gušenje razlika. A to je smrt kulture. Zbog toga je od krucijalne važnosti njegovanje ne samo različitosti nego i zajedništva.

3. Naslovom ove nove poruke istaknuto je da je u njoj riječ o međusobnom odnosu kulture i pastorala. Što bi to trebalo značiti? Ako pođemo od onoga elementarnoga, to znači, prije svega, uljudeno ophođenje duhovnih pastira s vjerničkim narodom koji im je povjeren, kao i sa svakim čovjekom. U skladu s time pastir treba izbjegavati svaku grubost i nestrpljivost s vjernicima, a njegovati i pokazivati strpljivost i susretljivost prema svakome tko mu se obraća, bilo da je vjernik ili nevjernik, jer Isusu je stalo do svakog čovjeka. Sv. Petar

ZVONA

MJESEČNIK ZA KRŠĆANSKU KULTURU

Izdavač: RIJEČKA NADBISKUPIJA I GOSPIČKO SENJSKA BISKUPIJA; Uređuje: Helena Anušić; Tehnička priprema: Danijel Delonga; Grafička priprema: Alen Čar - Slim; Tisak: TISKARA ŠULJIĆ, Viškovo; Uprava: Ul. Ivana Pavla II. br. 1, 51000 Rijeka; tel: 385 51 581 200; Uredništvo: tel: 385 51 651 006, fax: 581 221; e-adresa: zvona@ri-nadbiskupija.com; Žiro-račun: Nadbiskupija riječka mjesečnik Zvona, ERSTE BANKA, HR 4124020061100122753; Broj računa za uplate iz inozemstva: ERSTE & STEIERMAERKISCHE BANK IBAN: HR 4124020061100122753; Godišnja pretplata: 100 kn; Naslovnica: Katehetski dan

Iz smjernica Nadbiskupijskog pastoralnog plana i programa

PASTORALNA GODINA POSVEĆENA PASTORALU KULTURE

Pastoral kulture trajna je i složena zadaća Crkve u svim epohama i na svim prostorima. Ona se ne tiče tek zemljopisne određenosti, već primarno spleta društveno-kulturnih određenosti i odnosa koji trebaju biti prožeti duhom i vrijednostima evanđelja. U tome su pogledu sve sastavnice crkvenog života pozvane dati svoj vlastiti i neizostavni doprinos.

Pismo riječkog nadbiskupa za ovu pastoralnu godinu osobiti naglasak stavlja na zalaganje svih sudionika pastoralnog djela Crkve na ovim prostorima oko pastoralne kulture. To znači da uredi našega ordinarijata, župne i druge crkvene zajednice, udruge i pokreti vjernika na području naše nadbiskupije, crkvene ustanove i zauzeti pojedinci trebaju u ovoj pastoralnoj godini ugraditi naznačene teme u vlastite planove i programe djelovanja. Uz to, nužno je stvaranje provedivih planova i programa koji će biti u skladu s ovdje iznesenim okvirnim i konkretnim postavkama djelovanja.

Program će se provoditi na tri temeljne razine: župnoj, dekanatskoj i nadbiskupijskoj razini. Od predviđenih događaja u Godini pastoralne kulture izdvajamo: obilježavanje početka Godine pastoralne kulture na nadbiskupijskoj i župnoj razini; susrete svećenika koji će obrađivati ovu temu, poticaj na povezivanje s društveno-kulturnim inicijativama na području župe i sudjelovanje u različitim primjerenim društveno-kulturnim događanjima.

U župama grada Rijeke tražit će se prikladni pastoralni načini za uklapanje nekih vidova pastoralnog djelovanja u programe obilježavanja 'Rijeke kao europske prijestolnice kulture 2020.'. Bit će organizirani susreti i tribine na različitim crkvenim razinama u svezi teme pastoralne kulture i inkulturacije vjere. Poseban poziv upućen je svim vjernicima na uključivanje u društveno-kulturna i pastoralna događanja koje organiziraju središnje crkvene ustanove, a posebno ona koje organiziraju nadbiskupski ordinarijat, katedrala sv. Vida i Teologija u Rijeci.

Sikstinska kapela, Vatikan

nas u tom smislu opominje da strpljivost Gospodina našega Isusa Krista trebamo smatrati spasenjem (usp. Druga Petrova poslanica, 3, 15). Ako smo kao duhovni pastiri službenici Isusa Krista i ako je strpljivost ono po čemu nas on spašava, onda je doista potrebno, želimo li ga vjerno nasljedovati, vježbati se u strpljivosti i sa sobom i s drugima, posebno s onima koji su slabi ili kolebljivi u vjeri. Sve su to nužne pretpostavke svake pastoralne kulture.

4. Osim toga, kultura pastoralna očituje se i u ozbiljnoj pripremi za propovijed i katehezu, za slavljenje sakramenata i drugih pobožnosti, za urednost svetoga prostora, ruha, posuđa i sl. Takvo ponašanje svećenika izraz je odgovornosti prema svećeničkoj službi, kao i poštivanja prema vjernicima kojima služi. Onaj pastir koji je u tom smislu kulturni, izbjegavat će svaku improvizaciju, žurbu, rutinu, rastresenost i sl. Istovremeno će, ugledajući se u Gospodina Isusa Krista, koji je ljudima govorio jezikom koji su razumjeli i uzimao u obzir situacije u kojima su se nalazili, „inkulturirati“ Božju riječ u životnu stvarnost svojih slušatelja. Dakako, sve to može postići samo tako što će Božju poruku spasenja sâm razmatrati i zatim tumačiti i naviještati ljudima jezikom koji im je razumljiv. Tako će je, pokazujući im što ona za njih konkretno znači i kako je trebaju prihvatiti, usađivati u njihovu životnu stvarnost s nakanom da bi im bude svjetlo na životnoj stazi. Na taj će način Božja riječ postati kultivirajućim čimbenikom u životima ljudi kojima je upućena i koji je otvorena srca prihvaćaju.

5. A kad je riječ o pastoralu kulture, tu se prije svega postavlja pitanje koje kulture i što bi trebao biti cilj takvog pastoralne. Naime, pojam 'kultura' izveden je od glagola *colere*, koji znači obrađivati zemlju, saditi, gojiti, odgajati, štovati. U tom

je smislu pojam kultura povezan i s kultom, tj. sa štovanjem Boga. Danas se, međutim, ovo posljednje, možemo reći transcendentno, značenje glagola *colere* zanemaruje, a prihvaćaju se njegova imanentna značenja, kao što su obrađivanje zemlje, sađenje, gojenje i odgajanje. Zbog toga u naše vrijeme i prevladava imanentističko poimanje kulture, tj. kulture bez kulta.

Iz tog razloga pojavljuje se kao prvi i najteži problem pastoralne kulture pitanje kako takvu u imanenciju zatvorenu kulturu otvoriti za transcendentnu ili onostranu stvarnost, a da se pritom ne izgubi njezina ukorijenjenost u imanenciji, tj. u ovostranosti. Takva istodobna ukorijenjenost kulture i u ovostranost i u onostranost bila je svojstvena kulturi kršćanskoga srednjega vijeka, o čemu svjedoče veličanstvene katedrale i nebrojena umjetnička remek-djela, kao i cjelokupan tadašnji svjetonazor. U usporedbi s kulturom toga vremena, današnja je kultura pretežito jednodimenzionalna. Kako dakle u tu kulturu, koja je gotovo hermetički zatvorena u imanenciju, otvoriti prema transcendentiji, kako u nju posijati sjemenke Božje riječi i što činiti da posijano sjeme, usprkos tvrdoći i suhoći tla u koje je bačeno, izraste i donese višestruk plod?

Drugim riječima, kako današnju duboko u imanenciju ukopanu kulturu otvoriti transcendentiji, to je nesumnjivo prvi i najteži zadatak pastoralne kulture. Ali njegova nas težina ne bi smjela obeshrabriti nego nam, umjesto toga, biti pravi izazov. Nisu li nam, u tom smislu, nominiranje Rijeke, središnjega grada u Riječkoj nadbiskupiji, Europskom prijestolnicom kulture i kulturni događaji koji će 2020. godine tim povodom biti upriličeni, upravo poticaj i izazov da se i mi kao kršćani u sva ta zbivanja aktivno uključimo i pokušamo ih obasjati zrakama koje dolaze iz onostranosti!?

mons. dr. Ivan Devčić, riječki nadbiskup

KULTURA PASTORALA

Ako pođemo od onoga elementarnoga, kultura pastoralna znači, prije svega, uljuđeno ophođenje duhovnih pastira s vjerničkim narodom koji im je povjeren, kao i sa svakim čovjekom. Osim toga, kultura pastoralna očituje se i u ozbiljnoj pripremi za propovijed i katehezu, za slavljenje sakramenata i drugih pobožnosti, za urednost svetoga prostora, ruha, posuđa i sl.

Katehetski dan

SVJEDOČITE MLADIMA KULTURU DUHA

„Onu kulturu o kojoj nam progovara crkvena arhitektura i umjetnine koje su stvarali graditelji i umjetnici inspirirani evanđeljem i vjerom u onostranost, u život poslije smrti u zajedništvu Boga, Marije i svetaca. To znači da vas vaši učenici moraju doživljavati kao istinske, Bogu i čovjeku posvećene ljude po uzoru na našega Gospodina Isusa Krista i njegovu presvetu Majku Mariju“, poručio je vjeroučiteljima nadbiskup Devčić.

Vjeroučiteljice i vjeroučitelji Riječke nadbiskupije proslavili su 1. rujna Katehetski dan. Već uobičajeno pred početak nastavne godine okupili su se u Nadbiskupskom domu, a nakon pozdravnih riječi nadbiskupa mons. dr. Ivana Devčića i predstojnice Katehetskog ureda dr. Ksenije Rukavina Kovačević te prigodnog programa, zajedno su slavili misu u katedrali sv. Vida. Pod misom je 24 vjeroučitelja od nadbiskupa svečano primilo kanonski mandat za podučavanje vjeronauka u školi. Njih 19 dobilo je mandat na godinu dana, a 5 na neodređeno vrijeme (do opoziva). U 53 osnovne i 29 srednjih škola na području Riječke nadbiskupije ukupno radi oko 113 vjeroučitelja laika, 4 redovnice, 3 svećenika i 1 bogoslov.

„Ora et labora’ - moli i radi, to je moto benediktinskog reda koji je, nadahnjujući se njime, udario temelje onoga što se naziva kršćanska kultura, koju smo kao vjernici pozvani i danas obnavljati i dalje izgrađivati. U tome i vi vjeroučitelji imate nezanemarljivu ulogu jer su vam povjereni mladi ljudi koje trebate, uz pomoć kršćanskih roditelja i crkvene zajednice, tako odgajati da postanu graditeljima i promicateljima kulture evanđelja u današnjim okolnostima, tj. u svijetu koji je sve manje otvoren za kršćanski svjetonazor i vrijednosti na kojima se temelji“, rekao je vjeroučiteljima nadbiskup Devčić u propovijedi.

Podsjetio je da se ova školska godina djelomično podudara s proslavom Rijeke kao Europske prijestolnice kulture 2020. godine te je zbog toga i pastoralna godina u Riječkoj nadbiskupiji posvećena pastoralu kulture. To je ujedno i poziv vjeroučiteljima i svim vjernicima da se aktivno uključe u taj značajni događaj koji će trajati cijelu godinu.

Vjeroučitelje je nadbiskup potaknuo da u svom radu mladima svjedoče kulturu duha. „Onu kulturu o kojoj nam progovara crkvena arhitektura i umjetnine koje su stvarali graditelji i umjetnici inspirirani evanđeljem i vjerom u onostranost, u život poslije smrti u zajedništvu Boga, Marije i svetaca. To znači da vas vaši učenici moraju doživljavati kao istinske, Bogu i čovjeku posvećene ljude po uzoru na našega Gospodina Isusa Krista i njegovu presvetu Majku Mariju. Drugim riječima, vaši učenici moraju na vama, na nama starijima koji ih podučavamo, bilo u školi, bilo u crkvi, bilo u obitelji, prepoznati tu životnu usmjerenost na vječnost, na život s one strane smrti“, poručio je nadbiskup.

Na susretu prije mise u Nadbiskupskom domu, nadbiskup Devčić zahvalio je vjeroučiteljima za sve dobro što čine učeći i odgajajući generacije mladih te im poželio da im ne ponestane ljubavi i vjere. Zahvalio je i predstojnici Katehetskog ureda dr. Rukavina Kovačević te predstavio novu ravnateljicu Katoličke osnovne škole „Josip Pavličić“, gđu. Jasnu Buketa. Prigodni duhovno-zabavni program u Nadbiskupskom domu pripremili su vjeroučiteljica Maja Šimičić Roksandić i njezin suprug Samuel Roksandić te iznijeli dragocjeno svjedočanstvo bračnog života u vjeri i u duhu ekumenizma. Iako je Maja katolkinja, a Samuel pripadnik Baptističke crkve, njihov zajednički put prožet je željom da kršćansku vjeru zajednički žive i svjedoče na razne načine. Okupljenima su ispričali svoj put traženja zajedništva u različitosti od zaruka do današnjih dana. „Put ka zajedništvu nije u toleranciji nego u istinskoj ljubavi“, istaknuli su.

D. D.

CARITAS POMAŽE U OPREMANJU ŠKOLARACA

Na početku svake školske godine Caritas pomaže obitelji s više djece koja idu u školu. Tako su i ove godine osnovnoškolci dobili pakete s bilježnicama i priborom, a srednjoškolci 20 bilježnica. U paketima za osnovnu školu, čija je vrijednost 250 kuna, nalazi se 20 bilježnica te različiti pribor za crtanje, modeliranje, geometriju te zadaćnice i kajdanke. Pakete je dobilo 23 osnovnoškolaca, a podijeljeno je i bilježnica za još 20 srednjoškolaca.

Brojne su još obitelji kojima bi trebala ovakva podrška, jer početak školske godine veliki je udar za svaki kućni budžet. Ukoliko želite pomoći obiteljima s više djece da opreme svoje školare, do kraja rujna možete uplatiti namjensku donaciju na račun Caritasa HR 88 2340009 11000 72735, s naznakom „za školare“. Caritas će prikupljenim novcem pripremiti još paketa s bilježnicama i škol-

skim priborom te ih podijeliti obiteljima koje ima u evidenciji.

Ravnateljica riječkog Caritasa s. Marija Faustina Kovačević poručuje kako su ove godine potrebe veće i poziva građane na uključivanje u akciju riječkog Caritasa. „U našoj evidenciji postoji lista obitelji kojima pomažemo. To su uglavnom obitelji s više djece, obitelji sa samohranim ili bolesnim roditeljima koji nemaju prihode. Naravno, ukoliko je netko u potrebi, a do sada nije bio u evidenciji Caritasa, može nam se javiti i mi ćemo mu pomoći u okviru naših mogućnosti.“

Caritas nadbiskupije Rijeka posreduje i u razmjeni rabljenih udžbenika pa svi koji žele mogu donijeti svoje stare školske knjige u Caritas na Škurinjama radnim danom od 8:00 do 15:00 sati ili subotom od 8:00 do 12:00 sati.

Poruka predsjednika Vijeća HBK za katehizaciju i novu evangelizaciju đakovačko-osječkog nadbiskupa Đure Hranića na početku školske i katehetske godine

Annus mirabilis ili godina čuda. Ove se godine navršava trideset godina otkako je, najprije malim koracima, a zatim sve snažnijom dinamikom, Europa započela disati s oba svoja „plućna krila“ (sv. Ivan Pavao II.). Te je 1989. godine srušen Berlinski zid, zapečaćen je tzv. *hladni rat* i pala je *željezna zavjesa*. U toj „godini čuda“ (K. Schwarzenberg) započinje osamostaljenje mnogih novonastalih europskih zemalja, čiji je pogled, oslobođen od totalitarnoga komunističkog režima, bio usmjeren prema novom demokratskom političkom i društvenom sustavu, kao izrazu novoga odnosa prema čovjeku i društvenoj zajednici. U tim okolnostima, nažalost zapečaćenima krvlju, rađa se i naša domovina, Republika Hrvatska. Za Crkvu je to vrijeme bilo vrijeme unutarnje, ali i izvanjske preobrazbe. Sloboda, koja joj je iznova bila darovana, omogućila joj je djelovanje na nov način i na različitim područjima, čime je religija, odnosno vjera, postala dijelom javnoga i društvenog života.

Vjeronauk u školi kao izraz slobode. Jedan od znakova slobode očitovao se i u ponovnom uvođenju vjerskog odgoja u predškolske ustanove te vjeronauka u osnovne i srednje škole. Bio je to znak slobode da i mi, kao Katolička Crkva, smijemo i možemo vjerovati, odnosno svoju vjeru javno očitovati te isto tako znak ostvarenoga prava da smijemo javno govoriti te mladim generacijama posredovati ono u što vjerujemo. Time je odgojno-obrazovni sustav u Republici Hrvatskoj prihvatio religiju, odnosno kršćansku vjeru, kao integralni dio povijesti čovječanstva, bez koje je nemoguće razumjeti kulturne epohe europske i svjetske civilizacije, ali i dokučiti posljednji smisao života čovjeka i društva u kojemu on živi...

...Od annus mirabilis do „kompleksa Boga“. Danas, trideset godina nakon „željezne zavjese“, kao da je splasnulo oduševljenje Europe za traženje novih putova suživota....

....Usto, iz oba „plućna krila“ Europe, obilježena pluralnim i sekularnim ambicijama, čuju se, kad je riječ o ulozi religije u društvu, isti povici kao i prije trideset godina: religija je privatna stvar pojedinca i mjesto joj je ili u obitelji ili u sakristiji. Oni koji žele ukloniti vjeronauk iz škole, žele ne samo ukloniti religiju iz javnosti, nego dehumanizirati čovjeka, koji je po svojoj naravi religiozno biće. „Svjetovni prozelitizam“, kojim se svima želi nametnuti novo „jednoulje“, često priječi svaki dijalog. Čak i onaj o obrazovanju, kao da bi obrazovanje bilo poslanje i zadaća samo jedne osobe ili stranke, a ne čitave zajednice.

Uz sve to, razvojem gospodarskoga tržišta od produktivnosti prema konzumerizmu, pri čemu raste i značenje simboličke vrijednosti robe, nastaju „novi oblici duhovnosti, koji svoj izraz pronalaze u tržištu i trgovini“ (J. M. Hull). Time se snaži i uloga novca, koji je postao globalna moć i svrha sebi samome, te koji čovjeka reducira na *homo oeconomicus*, dovodeći ga u opasnost da podlegne „kompleksu Boga“ (H. E. Richter), odnosno da sebe učini središtem i gospodarem svega. I odrastanje djece i mladih, čak i u okviru odgojno-obrazovnog sustava, nije imuno od takva utjecaja.

Vjerski odgoj u službi dostojanstva ljudske osobe.

Crkva je odavno prepoznala vrijedne znanstvene plodove pedagogije, psihologije, sociologije, komunikologije, didaktike i drugih znanosti (usp. *Gravissimum educationis*, 1). Zbog toga je oduvijek poštovala i s posebnom zahvalnošću gledala na odgoj i obrazovanje mladih, te na ulogu onih koji su nositelji toga procesa i koji su u nj uključeni. Katolički vjeronauk u osnovnoj i srednjoj školi ima pred očima najprije odnos čovjeka prema svojoj vlastitoj egzistenciji, a onda i prema cjelovitoj stvarnosti koja ga okružuje. Tek potom su specifični sadržaji i istine vjere predmet procesa njegova učenja i poučavanja. Upravo zbog toga Crkva ima pravo naglašavati važnost religije i kršćanske vjere te tumačiti posljednji smisao života i ljudskoga djelovanja. Na taj način ona daje doprinos odgoju i obrazovanju, koji čovjeka shvaća i potvrđuje u njegovu ljudskom dostojanstvu, čuva ga i štiti od mogućnosti da postane sredstvom bilo kakva interesa. Istodobno, Crkva štiti i sam sustav odgoja i obrazovanja, koji, čini se, često biva doveden u opasnost da postane predmetom različitih interesnih skupina.

Ta život je vrjedniji od jela i tijelo od odijela (Lk 12,23).

Katolički vjeronauk u našim je školama otvoren svima. Onima koji miraz kršćanskoga uvjerenja sa sobom donose već iz obiteljskoga doma vjeronauk pomaže bolje razumjeti i tumačiti vjeru. Onima koji su još na putu traženja osobnoga životnog opredjeljenja vjeronauk omogućuje sučeljavanje i propitivanje vlastitih stavova u odnosu prema porukama Isusa Krista i odgovorima Crkve. Konačno, onima koji Isusa Krista još nisu upoznali, vjeronauk služi kao prvi navještaj vjere, pri čemu neće, bez obzira na moguću početnu nezainteresiranost učenika, odustati od buđenja njihova interesa za evanđeosku poruku Života. Budući da Crkva postoji samo ako živi za drugoga, ona, iz blaga koje posjeduje, učenicima nudi stvarnost onkraj one koja je mjerljiva i koja se može izračunati. To je stvarnost kraljevstva Božjega na zemlji: „Tražite najprije Kraljevstvo i pravednost njegovu, a sve će vam se ostalo dodati“ (Mt 6,33).

Đakovo, 22. kolovoza 2019.

Od annus mirabilis do vita mirabilis. Dobro je, stoga, što „Škola za život“, kao projekt u procesu razvoja, računa na katolički vjeronauk u osnovnim i srednjim školama. Crkva vjeronaukom želi posredovati poruku Isusa Krista da čovjek ne živi samo o kruhu (usp. Mt 4,4). Još će manje njegovo srce pronaći ispunjenje u pohlepnom zgrtanju bogatstva (usp. Lk 12, 13-21). Ne radi se, naravno, samo o materijalnom bogatstvu, nego i o svakoj pohlepi koja u čovjeku budi želju za više, i još više. Svako je, naime, posjedovanje dobro samo ako mu se ne služi i ako ono ne gospodari nama. Takvo se shvaćanje može razviti samo iz osobnoga susreta s Isusom Kristom, odnosno nutarnjim obraćenjem svakoga od nas: vjeroučitelja, svećenika, roditelja, učenika. Tek tada će naš život postati *vita mirabilis*.

Neka se vjeronaučna i katehetska godina koja je pred nama pretvori u našu čežnju za istinskim životom. A svima nama neka Krist Gospodin otvori um da shvatimo i srce da živimo svoj identitet: Crkve koja postoji kad postoji za druge!

120. obljetnica utemeljenja Družbe sestara Presvetog Srca Isusova

„Ovaj jubilej je zahvala za prepoznavanje u našoj povijesti čudesnog Božjeg vodstva i prisutnosti Božje koju nam je Bog očitovao, koji nas je vjerno pratio i štiti svojom providnošću i ljubavlju i dobrotom svoga Božanskog Srca kroz različita i burna razdoblja povijesti naše Družbe“, rekla je vrhovna predstojnica Družbe č. M. Dobroslava Mlakić.

Emotivno, svečano i dostojanstveno u subotu 6. srpnja proslavljena je 120. godišnjica od utemeljenja Družbe sestara Presvetog Srca Isusova. Svečano euharistijsko slavlje u crkvi Blažene Djevice Marije Karmelske predvodio je riječki nadbiskup i metropolit mons. dr. Ivan Devčić u suslavlju s krčkim biskupom mons. dr. Ivicom Petanjkom, gospićko-senjskim biskupom mons. Zdenkom Križićem, provincijalom Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića fra Jurom Šarčevićem i mnogobrojnim svećenicima Riječke metropolije.

Uz mnogobrojne vjernike, predstavnike drugih redovničkih zajednica, pastora Baptističke crkve u Rijeci Giorgia Grlja, predstavnike gradske i županijske vlasti, na misi je sudjelovala nećakinja Riječke Majke Tatiana Cosulich Mazzaroli sa svojom obitelji.

U nadahnutoj propovijedi riječki nadbiskup je sestrama Družbe Presvetog Srca Isusova poručio da 120 godina Družbe potiče na promišljanje o povijesti kako bi se što ispravnije mogla vrednovati sadašnjost i budućnost. Proslava jubileja prilika je za prisjećanje o svim padovima i usponima, kao i poticaj za ojačavanje redovničke samosvijesti kako bi se oslobođene svake malodušnosti, s novim poletom moglo početi živjeti i svjedočiti karizmu kako je to činila utemeljiteljica Družbe, službenica Božja Majka Marija Krucifiksa Kozulić. Sestre je pozvao da budu nadahnuće mnogim mladim djevojkama koje Gospodin i danas poziva. "Takvo vraćanje u prošlost nužno uključuje ne samo upoznavanje i bavljenje onim lijepim i pozitivnim, nego i pokajničko suočenje sa svime što nije dobro. U skladu s time, autentično slavljenje jubileja pretpostavlja pokajanje i obraćenje koje prati odluka da ćete ubuduće živjeti stare vrline, a izbjegavati kako stare tako i nove pogreške."

Unastavku je dodao da proslava 120. obljetnice Družbe poziva na zahvalnost Bogu, izvoru svakog poziva i dobra, službenici Božjoj Majci Mariji Krucifiksi Kozulić koja se odazvala pozivu i utemeljila Družbu, kao i sestrama koje su je nasljeđovale u odgoju djece, posebno siromašne i napuštene, kao i njezi bolesnih i umirućih, te pomaganju siromašnih i potrebitih ne očekujući od ljudi priznanja i nagrade. Dopustimo da pred našim očima izrone i tolike male i

Družbu je osnovala službenica Božja Majka Marija Krucifiksa Kozulić pod vodstvom franjevca kapucina fra Arkandela iz Camerina u Rijeci 6. srpnja 1899. kada je senjsko-modruški biskup Antun Maurović, potvrdio i odobrio Konstitucije Družbe.

Povijest Družbe sestara Presvetog Srca Isusova obilježena je usponima na odgojno-obrazovno i socijalno-karitativnom i pastoralnom radu, u velikim naporima i žrtvama. „Sva povijest našega grada Rijeke društvena i crkvena našla je svoj odraz na našoj Družbi jedinoj utemeljenoj u ovom gradu, iz kojeg je najprije prognana naša Majka Utemeljiteljica, a potom i hrvatske sestre, ali koje je Crkva dobro razumjela i prihvatila davši joj ponovno priznanje zbog društveno-političkih prilika u kojima se našla u Rijeci“, poručila je č. M. Dobroslava Mlakić. „Do Drugog svjetskog rata svi su samostani sestara bili i sirotišta za djecu, a kad je sestrama zabranjen rad s djecom, sestre su bile raspršene na ništa manje nego u 45 župa senjsko-modruške - odnosno od 1969. Riječko-senjske nadbiskupije i diljem Istre u 12 župa Porečke i pulske biskupije, a djelovale su i djeluju i u Krčkoj biskupiji i Zagrebačkoj nadbiskupiji, a kasnije su sestre kao i mnogi naši sunarodnjaci prešle prag domovine u Njemačku i Austriju da bi pomogle u opstanku svojoj Družbi.“

skrivenne sestre Družbe koje su nekoć živjele kao svetice među nama služeći tiho i samozatajno u župama, staračkim domovima, dječjim vrtićima, bolnicama, hospicijima, župnim i biskupijskih kućama, školama, sjemeništima i bogoslovijama, njegujući slabe i bolesne, bdijući nad umirućima, tješeci uciviljene, hrabreći malodušne, rekao je nadbiskup. "Ali nemojmo gledati samo u prošlost i u njoj tražiti takve malene i skromne svetice, nego promotrimo pozornije i sadašnjost pa ćemo vidjeti da takvih samozatajnih i požrtvovnih, Bogu i čovjeku posve predanih sestara u ovoj Družbi ima i danas, kao što ih je bilo u prošlosti." Slavljenje obljetnica ima i dublju dimenziju, kazao je riječki nadbiskup dodajući da iz evociranja prošlih događaja, iza pouka i poruka što ih njih crpimo, stoji sam Gospodin. S tim u vezi i 120. obljetnica Družbe prvenstveno je Božje djelo, a tek onda ljudsko.

Nadbiskup je na kraju sestrama čestitao visoki jubilej i zahvalio za sve dobro kojim nas je Gospodin po njihovim molitvama i žrtvama tijekom 120 godina velikodušno obdarivao. „Neka vam udijeli svoj blagoslov da i ubuduće budete posrednice njegovih milosnih darova Crkvi na ovim prostorima i svima kojima je Božja pomoć najpotrebnija“, kazao je nadbiskup Devčić.

Nakon mise održan je prigodni program u kojemu su nastupila djeca DV "Nazaret" i "Mima" koje vode sestre Družbe, obitelj Tuhtan čije kćeri su učenice Ženskog učeničkog doma "Marija Krucifiksa Kozulić", Zbor sestara Presvetog Srca Isusova pod vodstvom s. Valentine Marinović i za orguljama Luka Španjić i Barbara Brezac Benigar. Ovim povodom izveden je kratki scenski prikaz o utemeljenju Družbe u kojemu su nastupili: s. Anita Crnković u ulozi Majke Marije Krucifikse Kozulić, bogoslov Kristijan Pandl kao fra Arkandeo iz Camerina, bogoslov Denis Šehić kao senjsko-modruški biskup Antun Maurović, s. Lidija Turić kao naratorica i u ulozi prve djevojčice Zavoda Liberate Mardesić - postulantica Mihaela Martinović. Zanimljivo, Majka Krucifiksa rođena je 20. rujna 1852. godine, a s. Anita Crnković koja je utjelovila njezin lik rođena je točno 100 godina poslije, 20. rujna 1952. godine.

Prigodnu riječ uputila je vrhovna predstojnica Družbe č. M. Dobroslava Mlakić. „Ovo je Dan i naše zahvalnosti Bogu i za ustrajnost i vjernost svake naše sestre u svakom vremenu, a nadalje ovo je zahvala za prepoznavanje u našoj povijesti čudesnog Božjeg vodstva i prisutnosti Božje koju nam je Bog očitovao, koji nas je vjerno pratio i štiti svojom providnošću i ljubavlju i dobrotom svoga Božanskog Srca kroz različita i burna razdoblja povijesti naše Družbe, u ratovima, u siromaštvu i bijedi u različitim nemalim kušnjama i žrtvama i progonstvima. Ovaj jubilej je i poziv na prepoznavanje i istinsko vrjednovanje svoga identiteta i povratak svojim vlastitim korijenima, svojoj karizmi kako bismo u i budućnosti poput naše Majke Utemeljiteljice proročki bile neustrašive nositeljice nade i svjetla u ovaj svijet koji se na raznim stranama sve više raskršćanjuje.“

Sestrama su u povodu proslave visokog jubileja mnogi uputili čestitke, među njima i zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, a nakon mise izrekli i krčki biskup mons. dr. Ivica Petanjak, gospičko-senjski biskup mons. Zdenko Križić i provincijal Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića fra Jure Šarčević.

Helena Anušić

MONS. MATIJA MATIČIĆ OBRANIO DOKTORSKU TEZU IZ PODRUČJA MEĐUNARODNIH ODNOSA I DIPLOMACIJE

Mons. Matija Matičić, rektor katedrale sv. Vida i biskupski vikar 22. kolovoza uspješno je obranio doktorsku tezu iz područja međunarodnih odnosa i diplomacije na sveučilištu Pôle Universitaire, Montpellier, Francuska na temu: "Israeli – Palestinian negotiations from 1991 till 2018, the case for political realism and inevitability of two state solution" (Izraelsko – palestinski pregovori od 1991. do 2018. slučaj političkog realizma i neizbježnosti rješenja dvije države) i postigao doktorat iz međunarodnih odnosa i diplomacije.

Obrana doktorske teze ispred tročlane Komisije svjetskih stručnjaka člana prof. dr. Laurenta iz SAD-a, prof. dr. Cajetana iz Afrike preko videokonferencije i prof. dr. Brigitte, predsjednice Komisije, u sjedništu fakulteta trajala je 2 sata.

Sveučilište u Montpellieru osnovano je 1289. godine, šesto je najveće u Francuskoj sa 1700 studenata samo na doktorskim studijima.

HODOČASNICI MARIJANSKOG ZAVJETA ZA DOMOVINU NA TRSATU

Zvona s trsatske bazilike pozdravila su u srijedu 10. srpnja više od četrdeset hodočasnike petog zavjetnog hodočašća "Marijanski zavjet za Domovinu", dugog 1700 km s priključnim rutama dugim 600 km. Hodočasnici iz dva smjera, Veprinac - Trsat te Hreljin - Trsat, spojili su se u centru grada s glavnom rutom kod dominikanske crkve sv. Jeronima od kuda su Trsatskim stubama došli do svetišta Majke Božje Trsatske. Prema riječima Riječanke Marije Mioč, koja je od 15. lipnja do 22. lipnja hodala od Slavonskog Broda do Bjelovara, te sada od Veprinca do Trsata, u Istri su se spojile 2 rute. „Prije dva dana u Lanišću su se spojile 'talijanska' ruta koja je krenula od Trsta do Lanišća i ruta koja je krenula iz Pule do Lanišća. Te dvije rute spojile su se u Lanišću i zajedno uputili do Trsata. U centru Rijeke su nam se priključili hodočasnici rute koja je stigla s Hreljina. Na taj način spojile su se dvije priključne s glavnom rutom.“ Hodočasnici rute koja je iz Mrkoplja došla i zaustavila se 9. srpnja u župama Hreljin i Zlobin gdje su prespavali, u srijedu 10. srpnja nakon mise u 7 sati uputili su se prema Rijeci.

Sudionici Marijanskog zavjeta za Domovinu sudjelovali su navečer na misi koju je u trsatskoj bazilici predslavio fra Matija Koren, a dan kasnije nakon mise krenuli prema Driveniku i Novom Vinodolskom. U poticajnoj propovijedi osvrćući se na pročitani svetopisamski tekst o dvanaestorici apostola koje Isus poziva i naziva ih imenom, fra Matija je kazao da je apostolska služba jedinstvena. Njihova odgovornost za Crkvu je neponovljiva i kroz cijelu povijest Isus je taj poziv ponavljao i razotkrivao u djelima ljubavi. "Krist želi da tu službu nikada ne prestanemo činiti i zato je određivao službu pastira kroz cijelu povijest. S druge strane, svi su pozvani poslušati Isusov poziv i biti graditelji kraljevstva nebeskog", kazao je fra Matija Koren.

Hodočašće organizira Bratovština "Marijanski zavjet za Domovinu". Počelo je 8. lipnja misnim slavljem u osječkoj konkatedrali sv. Petra i Pavla, a završilo 21. kolovoza u Dubrovniku. Više informacija možete pronaći na njihovoj facebook stranici ili službenoj mrežnoj stranici: www.marijanskizavjet.hr

Organizatori poručuju kako se njihove aktivnosti ne ograničavaju samo na ovo hodočašće, nego kroz godinu četvrtkom organiziraju molitvu krunice za Domovinu. Molitva se organizira u više hrvatskih gradova, među njima i Rijeci i u njoj sudjeluju svi gradovi u isto vrijeme.

ČESTITKA NOVOM VARAŽDINSKOM BISKUPU BOŽI RADOŠU

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić uputio je 1. kolovoza čestitku imenovanom varaždinskom biskupu Boži Radošu.

„Danas je službeno objavljeno Tvoje imenovanje varaždinskim biskupom pa se žurim uputiti svoje srdačne čestitke na ukazanom povjerenju koje Ti je očitovao papa Franjo. Neka bude blagoslovljeno Tvoje služenje i djelovanje u Varaždinskoj biskupiji. Bilo mi je znakovito čitati gdje te zateklo imenovanje, te spomen Michelangelovog Mojsija kao Tvoga ‘suputnika’ na novom zadatku i poslanju. A on je spomenut i u prvom misnom čitanju danas kako uređuje Božje prebivalište, pa ‘razmješta njegova podnožja, uspravlja nje-

gove trenice, postavlja priječnice i podiže stupove’ (Izl 40, 18). Kao da slikovito ocrtava dio biskupskoga rada i poslanja. Taj posao kao i očekivanja onih kojima si poslan može stvoriti određene strepnje i strahove. Ali, ne boj se. Ima netko tko sve umješno vodi i upravlja. Uostalom, Crkva je Kristova, pa svu svoju brigu prepusti i povjeri Njemu.

Tvoje služenje koje je usmjereno prema partikularnoj Crkvi varaždinskoj u sklopu Zagrebačke metropolije, na otajstven način uvezano je u zajedništvo i drugih biskupa našega naroda, a i šire. To zajedništvo apostolskih nasljednika nije obično, već sakramentalno. Neka Ti svijest o sakramentalnom zajedništvu dadne dostatnu snagu i hrabrost kad budeš morao ‘razmještati podnožja i uspravljati trenice i priječnice’. Jer, nisi sam. Pratit će Te molitva-ma svećenici, redovnici i zauzeti vjernici laici.

I dok se priključujem tom časnom zboru molitelja da Te Krist obdari radošću, hrabrošću i zahvalnošću, izričem Ti i srdačnu dobrodošlicu u zbor Hrvatske biskupske konferencije sa željom da budeš dobar suradnik i mudar savjetnik. Uz ove dobre želje i pozdrave iz Zadra, primi moje iskrene čestitke s molitvom neka Te Gospodin blagoslovi i čuva!“, napisao je predsjednik HBK u čestitki koju je uputio 1. kolovoza imenovanom varaždinskom biskupu mons. Radošu.

PISMO NUNCIJA LINGUE PREDSDJEDNIKU HBK

Nedavno imenovani novi apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giorgio Lingua 26. kolovoza uputio je pismo predsjedniku Hrvatske biskupske konferencije zadarskog nadbiskupu Želimiru Puljiću u kojem stoji:

“Bilo mi je zadovoljstvo razgovarati s Vama telefonom neposredno nakon mojega imenovanja apostolskim nuncijem u Hrvatskoj.

Vrativši se u Kubu nakon ljetnog odmora, šaljem Vam sada više formalan, no svejednako srdačan pozdrav koji Vas molim da prosljedite također subraći biskupima, kleru, đakonima, redovnicima, redovnicama i svim vjernicima dragog hrvatskog naroda.

Rado dolazim u tu zemlju divnih zemljopisnih bogatstava i mukotrpnih povijesnih zbivanja koja su oblikovala jedan ponosan i snažan narod, čiji identitet ima svoje korijene u vjeri.

Bit će mi čast služiti Crkvi u zemlji koja je bila rodnom grudom slavnih Božjih ljudi, od velikog svetoga Jeronima pa do, u najnovije vrijeme, blaženog Alojzija V. Stepinca koji je skupo platio svoju vjernost domovini i Crkvi u Rimu.

U očekivanju skorog susreta s Vama – planiram doći u Zagreb 20. rujna ove godine – rado koristim ovu prigodu da Vam uputim srdačne izraze poštivanja.”

HBK ODBACUJE NEISTINITE I MANIPULATIVNE TVRDNJE MILORADA PUPOVCA

Tiskovni ured Hrvatske biskupske konferencije oglasio se 28. kolovoza priopćenjem koje prenosimo u cijelosti.

Hrvatska biskupska konferencija odlučno odbacuje neistine i manipulativne tvrdnje koje je o Katoličkoj Crkvi u Hrvatskoj i hrvatskim biskupima ovih dana izrekao u medijima dr. Milorad Pupovac, zastupnik u Hrvatskom saboru i predsjednik Samostalne demokratske srpske stranke. Njegove izjave unose nemir među hrvatske građane i šire nepovjerenje.

Polazeći od evanđeoskih načela, Hrvatska biskupska konferencija i ovom prigodom osuđuje svaki oblik nasilja nanesen od bilo koga prema bilo kome, te poziva katoličke vjernike i ljude dobre volje da u svom djelovanju na političkoj i drugim razinama našega društva još zauzetije nastoje oko skladnog suživota i mira svih građana. Neka uvijek imaju na pameti da je svaki čovjek Božje stvo-renje i slika te da iz toga proizlazi njegovo izvorno dostojanstvo.

Poruka pape Franje za V. Svjetski dan molitve za skrb o stvorenome svijetu

Izaberimo život

Upućujem snažni poziv vjernicima da se posvete molitvi u ovome vremenu koje se, kao rezultat korisne ekumenske inicijative, slavi kao Vrijeme stvaranja i započinje 1. rujna, a završava 4. listopada, kada se spominjemo svetog Franje Asiškog.

“**I**vidje Bog da je to dobro” (Post 1,25). Božji pogled, na početku Biblije, ljupko počiva na njegovu stvaranju. Od zemlje pogodne za život do voda što život daju, od stabala koja donose plod do životinja koje dijele naš zajednički dom, sve je milo u očima Boga, koji nudi stvoreni svijet muškarcima i ženama kao dragocjeni dar koji treba čuvati.

Tragično je da je ljudski odgovor na ovaj dar obilježen grijehom, zatvaranjem u vlastitu autonomiju i pohlepnom željom za posjedovanjem i iskorištavanjem. Egoizmi i interesi pretvorili su stvoreni svijet, to mjesto susreta i zajedništva, u pozornicu suparništava i sukoba. Na taj je način ugrožen i sam okoliš, ono dobro u Božjim očima postalo je u čovjekovim rukama stvar koju treba iskoristiti ...

... Izazvali smo klimatsko izvanredno stanje koje ozbiljno ugrožava prirodu i sam život, uključujući i naš vlastiti.

U suštini smo zaboravili tko smo: stvorenja stvorena na sliku Božju (usp. Post 1, 27) i pozvana stanovati kao braća i sestre u zajedničkom domu. Stvoreni smo ne zato da budemo individue koje samovoljno gospodare, nego zato da budemo u središtu mreže života koju čine milijuni vrsta koje nam je s ljubavlju pridružio naš Stvoritelj. Kucnuo je čas da ponovno otkrijemo svoj poziv djece Božje, uzajamnog bratstva i čuvara stvaranja. Kucnuo je čas da se pokajemo, da se obratimo i vratimo korijenima: ljubljena smo stvorenja Božja, koji nas svojom dobrotom poziva da ljubimo život i živimo ga u zajedništvu s ostalim stvorovima.

Stoga upućujem snažni poziv vjernicima da se posvete molitvi u ovome vremenu koje se, kao rezultat korisne ekumenske inicijative, slavi kao Vrijeme stvaranja. To je vrijeme intenzivnije molitve i djelovanja na dobrobit našeg zajedničkog doma koje započinje danas, 1. rujna, Svjetskim danom molitve za skrb o stvorenome svijetu, a završava 4. listopada, kada se spominjemo svetog Franje Asiškog. To je prilika da se osjetimo još više povezanim s našom braćom i sestrama različitih kršćanskih konfesija. Tu mislim posebno na pravoslavne vjernike, koji ovaj Dan slave već trideset godina.

U ovoj ekološkoj krizi koja pogađa sve trebamo oćutjeti duboku povezanost s muškarcima i ženama dobre volje. Pozvani smo zajedno promicati čuvanje mrežu života čiji smo dio.

To je vrijeme u kojem se trebamo ponovno naučiti moliti uronjeni u prirodu, koja nas spontano navodi na to da uzdižemo hvalu Bogu Stvoritelju. Sveti Bonaventura, poeta franjevačke mudrosti, rekao je da je stvoreni svijet prva »knjiga« koju Bog otvara pred našim očima, tako da, diveći se njegovom redu, njegovoj raznolikosti i ljepoti, budemo dovedeni do toga da ljubimo i hvalimo Stvoritelja (usp. Breviloquium, II, 5, 11). U ovoj knjizi svako stvorenje postaje za nas »Božja riječ« (usp. Commentarius in librum Ecclesiastes, 1,2). U tišini i molitvi možemo slušati simfoniju stvorenoga svijeta koja nas poziva izaći iz naših autoreferencijalnih zatvorenosti kako bismo ponovno iskusili zagrljaj Očeve nježnosti i radost dijeljenja darova koje smo primili. U tome smislu možemo reći da je stvoreni svijet, ta mreža života, mjesto susreta s Gospodinom i jednih s drugima, to je »Božja društvena mreža« (Audijencija za vodiče i izviđače iz Europe, 3. kolovoza 2019.). Taj nas stvoreni svijet nadahnjuje na to da uzdignemo kozmičku hvalu Stvoritelju kao što nas uči Sveto pismo: »Sve raslinstvo na zemlji, blagoslivljaj Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka!« (Dan 3, 76).

To je vrijeme za razmišljanje o našim stilovima života i o tome kako su naše svakodnevne odluke o hrani, potrošnji, prijevozu, upotrebi vode, energije i mnogim drugim materijalnim dobrima često nepromišljene i štetne. Previše nas se ponaša prema stvorenome svijetu kao bezobzirni gospodari. Odlučimo se za promjenu, odlučimo usvojiti jednostavnije i smjernije načine života!

Kucnuo je čas da napustimo ovisnost o fosilnim gorivima i brzo i odlučno okrenemo se oblicima čiste energije i održive i kružne ekonomije. I ne zaboravimo slušati domorodačke narode čija nas vjekovna mudrost može naučiti kako živjeti u boljem odnosu s okolišem.

To je vrijeme za poduzimanje proročkih djela. Mnogi mladi diljem svijeta dižu svoj glas i pozivaju na hrabre odluke. Osjećaju se razočaranima zbog previše neostvarenih obećanja, preuzetih obveza a zatim zanemarenih zbog sebičnih interesa ili koristi.

Mladi nas podsjećaju da Zemlja nije dobro s kojim se treba rasipno ophoditi, nego baština koju treba predati, da nada u budućnost nije tek lijepi osjećaj, nego zadatak koji zahtijeva konkretna djelovanja ovdje i sada. Dugujemo im stvarne odgovore, a ne prazne riječi; djela a ne opsjene.

Naše molitve i apeli upućeni su prije svega na podizanje svijesti kod onih koji su odgovorni na političkom i društvenom polju. Mislim posebno na vlade koje će se u narednim mjesecima sastati kako bi obnovile odlučne obveze za usmjeravanje planeta prema životu, a ne ususret smrti. U misli nam dolaze riječi koje je Mojsije svečano uputio narodu kao neku vrstu duhovne oporuke na pragu Obećane zemlje: »Život, dakle, biraj... da živiš ti i tvoje potomstvo« (Pnz 30, 19-20).

Te proročke riječi možemo primijeniti na sebe i na situaciju na Zemlji. Izaberimo, dakle, život! Recimo »ne« potrošačkoj pohlepi i težnjama svemoći, jer to su putovi smrti. Otpočnimo dalekovidne procese koji uključuju odgovorna odricanja danas kako bi se zajamčilo perspektivu života za sutra. Ne podliježimo izopačenim logikama lake zarade, nego mislimo na budućnost svijetu! ...

... Svaki kršćanski vjernik, svaki član ljudske obitelji, može pridonijeti tome da istka tanku, ali jedinstvenu i nužnu, nít mreže života koja obuhvaća sve. Osjetimo se potaknutima da uz molitvu i predanost preuzmемо svoj dio odgovornosti za skrb o stvorenome svijetu. Neka nam Bog, »ljubitelj života« (Mudr 11, 26), dadne hrabrosti činiti dobro ne čekajući da netko drugi započne, ne čekajući da bude prekasno.

Iz Vatikana, 1. rujna 2019. godine.

Svjetski dan molitve za skrb o stvorenome, koji obilježavamo 1. rujna, ustanovio je papa Franjo 2015. godine. Dan ima ekumensko obilježje jer ga obilježavaju i pravoslavni i drugi kršćani.

Sedam žena
na čelu sedam
karitativnih
ustanova

Zajedništvo i umreženost ključni su u radu s potrebitima

NADBISKUP DEVČIĆ

u svome biskupstvu snažan naglasak stavio je na ukupni karitas na području nadbiskupije. To se vidi i po ustanovama koje je osnovao, poput Hospicija, i po razvoju onih koje su postojale od ranije, po potpori onima koje su osnovali drugi. Naravno, sve su te ustanove u službi cijelome društvu, čitavoj zajednici.

– Isus je rekao: „Što god učinite jednome od ove moje najmanje braće, meni ste učinili“, a naša najmanja braća su bolesni, umirući, beskućnici, gladni. U tom smislu karitativno djelovanje je način kako pokazujemo svoju vjerodostojnost kao vjernici, kao kršćani. Od početka svoje biskupske službe trudio sam se da na neki način prednost dajemo razvijanju karitasa. Ima naša nadbiskupija još mnogo toga što bi trebalo rješavati – popravke crkava, nove gradnje i drugo – no smatrao sam da prednost trebamo dati karitativnim ustanovama, i to zato da bismo sami bili vjerodostojni, a s druge strane i da bismo možda bili neki znak. Jedna gospođa mi je u Hospiciju rekla: 'Biskupe, vi znate da je ovo propovjedaonica koja se najdalje čuje'. Odgovorio sam da se djelima pokazuje ono što govorimo, da propovijed treba biti utemeljena na djelima.

Caritas je kap u moru potreba. S jedne strane izravno pomaže koliko može, a s druge strane na neki način poziva i druge kako bi krug solidarnosti postao što veći. Mi smo svjesni da ne možemo sve probleme riješiti, ali činimo koliko možemo, a što više bude ljudi koji su spremni pomagati, to će manje biti onih kojima je pomoć potrebna, – rekao je nadbiskup Devčić.

Mirjana Grce, Novi list,
tekst objavljen u nedjelju
30. lipnja 2019.

Riječki nadbiskup mons. dr. Ivan Devčić susreo se 27. lipnja u Nadbiskupskom domu u Rijeci s voditeljicama karitativnih i zdravstvenih ustanova Riječke nadbiskupija kako bi im uputio riječi zahvale za dosadašnji ustrajni rad u službi potrebitih. Susretu su nazočile: ravnateljica Caritasovog doma "Sv. Ana" – Doma za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja s. Suzana Samardžić, ravnateljica hospicija "Marija Krucifiksa Kozulić" s. Daniela Orbanic, ravnateljica Caritas nadbiskupije Rijeka s. Marija Faustina Kovačević, buduća ravnateljica Doma za oboljele od demencije s. Mirjam Jerković, ministra OFS Mjesnog bratstva Trsat, voditeljica prihvatilišta za beskućnike "Ruže sv. Franje" Nela Pujić i voditeljica Socijalne samoposluge "Kruh sv. Elizabete" Elida Verunica. Zbog neodgovornih obaveza susretu nije mogla nazočiti s. Veronika Mila Popić, voditeljica Kuće utočišta, još jedne karitativne ustanove na području Riječke nadbiskupije koju vode sestre milosrdnice, a u kojoj skrbe za ljude s margine društva.

„Karitas je način na koji pokazujemo vjerodostojnost življenja evanđelja i temeljni dokument kršćanstva koji nas usmjerava u životu sadržan je u Isusovim riječima: Što god učinite jednom od ove moje najmanje braće, meni učinite! (Mt 25, 45)“, rekao je nadbiskup Devčić. „Ta 'braća' su umirući, gladni, beskućnici i karitas je način na koji slijedimo Krista.“ Na ustrajnoj i zauzetoj službi zahvalio je voditeljicama i ravnateljicama karitativnih i zdravstvenih ustanova, a osobito vjernicima laicima koji volontiraju i svoje slobodno vrijeme daruju za ljude u potrebi.

Sudionice susreta istaknule su zajedništvo i umreženost karitativnih i zdravstvenih ustanova

va kao ključne čimbenike u radu s potrebitima. Dodale su da posao koji rade shvaćaju kao poslanje, odnosno služenje i poziv. Svaka ta služba sa sobom nosi veliko breme odgovornosti i izazove, ali ljubav je ta koju svatko prima od Boga i dužan ju je dijeliti, poručile su na sastanku. Zahvalile su svima koji pomažu rad njihovih ustanova, jer nekima uz Nadbiskupiju pomažu PGŽ, Grad Rijeka i neki drugi gradovi i općine ove županije, posebice Hospiciju; građani i drugi razni donatori.

U tijeku je uređenje prostora nove karitativno-socijalno-zdravstvene ustanove Riječke nadbiskupije, Doma za oboljele od demencije koji je do sada u cijelosti samostalno financirala Riječka nadbiskupija.

Nadbiskup Devčić izrazio je zahvalnost sestrama Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa koje su prihvatile inicijativu za adaptaciju i prenamjenu Kuće. Buduća ravnateljica Doma, s. Mirjam Jerković, istaknula je da je zanimanje građana već sada veliko i upiti nadilaze kapacitet budućeg Doma.

Umreženost karitativnih ustanova osobito se odrazila u pomoći radnicima brodogradilišta „3. maj“ i njihovim obiteljima kojima su, u suradnji sa sindikatom ovog riječkog brodogradilišta, nadbiskupijski Caritas i Socijalna samoposluga pružili pomoć u vidu donacija i financijske pomoći plaćanja režija. Postignut je i dogovor da se za radnike, prije svega samce i bračne parove koji su radili u 3. maju, omogući posebno radno vrijeme Socijalne samoposluge kada će moći podignuti pakete s prehrambenim i higijenskim potrepštinama.

H. Anušić

ŽENE VODITELJICE VAŽNIH USTANOVA I UREDA RIJEČKE NADBISKUPIJE

Na čelu 7 karitativnih ustanova Riječke nadbiskupije su žene, ali one vode i neke od važnih ustanova i ureda Riječke nadbiskupije. Primjerice, prof. dr. sc. s. Nela Gašpar, predstojnica je Teologije u Rijeci, dr. sc. Ksenija Rukavina Kovačević, predstojnica je Katehetskog ureda, ujedno prva žena u Hrvatskoj na toj funkciji te Ureda za katoličke škole Riječke nadbiskupije. Helena Anušić voditeljica je Ureda za odnose s javnošću, Andrejka Srdoč Geraci, voditeljica nadbiskupijske Škole za crkvenu glazbu, a na ravnateljskom mjestu u Katoličkoj osnovnoj školi Josip Pavlišić je s. Maju Dolenec ovih dana naslijedila prof. Jasna Buketa.

PREMIJER U HOSPICIJU

U predvečerje sv. Roka, 16. kolovoza, riječki Hospicij posjetio je predsjednik Vlade RH Andrej Plenković. I baš kao što je svetom Roku lovački pas nosio komad kruha svaki dan, tako je i hospicijski Rex; čuvarski - skrbno, junački - svečano, dočekao premijera Andreja Plenkovića. Ravnateljčine riječi stišale su odanog Rexija, a ležerni premijer pozdravio je toplo i srdačno svoje domaćine: nadbiskupa Ivana Devčića, vlč. Matiju Matičića i s. Danielu Orbančić.

Premijer je godišnji odmor provodio u riječkoj vili Costabella na Biviju pa je posjet bio neslužben i vrlo topao; kolovoški u svakoj deskripciji. Ravnateljica doduše nije dočekala premijera u 20.00 navečer s omiljenim mu

punjenim paprikama, ali je naglasila da taj menu iz kuhinje bogoslovnog sjemeništa mora kušati prvom prilikom.

Premijer je u razgovoru ugodnom ponovio da voli Rijeku, da se ugodno osjeća u našoj županiji, a i Zagreb mu je nadohvat ruke što je za funkciju koju obnaša izrazito važno i poželjno. Dijalogiziralo se o svemu; o društvenim aktualnostima, o zdravlju, palijativi, Hospiciju, drugim nadbiskupijskim projektima - sve zajedničkim zalaganjem za dobrobit hrvatskoga društva.

“Vizije su uvijek činjenice” reče jednom G. K. Chesterton. Kao i uvijek život doživljavam kao priču; ako postoji priča, postoji i Pripovjedač. Ovo je priča o jednoj ljetnoj vizitaciji koja ima smisao, a podsjećam da smisao uvijek ima “nekoga tko osmišljava Sve.” Ne moramo se dakle bojati da će Bog ispustiti kozmos iz ruku i nas krhke igračke.

Jasna Buketa

DONACIJA BOLNIČKIH KREVETA NJEMAČKO-HRVATSKE ZAJEDNICE U KARLSRUHEU

Caritas nadbiskupije Rijeka ovog ljeta dobio je vrijednu donaciju bolničkih kreveta i medicinskih pomagala. Donaciju je pripremila Njemačko-hrvatska zajednica u Karlsruheu, a troškove prijevoza sufinancirala Primorsko-goranska županija. U riječki Caritas tako je stiglo 18 bolničkih kreveta s električnim mehanizmom za dizanje i spuštanje, 4 invalidska kolica, 4 noćna ormarića, 3 ormarića za lijekove i 30 rolatora.

Sva oprema je rabljena, ali u jako dobrom stanju i bit će od velike pomoći bolesnima i nemoćima. Kreveti su već u opticaju, razvezeni na razne adrese u domove obitelji koje su u velikoj potrebi jer u kući imaju bolesnu ili stariju osobu. Tako su sada bolnički kreveti riječkog Caritasa smješteni ukupno u 50 kućanstava u kojima borave nemoćne, starije ili bolesne osobe ili oni koji se oporavljaju od operativnih zahvata.

Caritas nadbiskupije Rijeka zahvaljuje donatorima, Njemačko-hrvatskoj zajednici u Karlsruheu i predsjednici Mirjani Diminić koja je u Hrvatskoj već poznata po brojnim donacijama medicinske opreme. Velika zahvala ide i Primorsko-goranskoj županiji za sufinanciranje prijevoza te volonterima koji su ukrcavali i iskrcavali opremu.

DJECA BANJALUČKE BISKUPIJE GOSTI KATOLIČKIH SKAUTA

Četvrtu godinu u kontinuitetu Zdrug katoličkih skauta Riječke nadbiskupije uz potporu Riječke nadbiskupije i PGŽ organizirao je besplatno ljetovanje za djecu Banjalučke biskupije. Njih tridesetak sa svojim župnikom vlč. Markom Vidovićem, vjeroučiteljem i starješinom Zdruga katoličkih skauta Marinom Miletićem i ravnateljicom Prve sušačke hrvatske gimnazije Đuditom Franko posjetilo je 2. srpnja Nadbiskupijski ordinarijat u Rijeci gdje ih je primio biskupski vikar za pastoral mons. mr. Matija Matičić. Prenio je pozdrave riječkog nadbiskupa mons. dr. Ivana Devčića koji od početka podržava ovaj projekt, te zaželio da djeci vrijeme provedeno na Kvarneru ostane u lijepom i trajnom sjećanju.

Riječi zahvale Riječkoj nadbiskupiji i Zdrugu katoličkih skauta kao i svim dobročiniteljima uputio je župnik vlč. Vidović kazavši kako je ove godine na Kvarner došlo 28 djece iz župa: Prijedor, Ljubija, Sasina, Dubica, Sanski Most, Ravska i Stara Rijeka. Nekolicina će ovo ljetno s roditeljima otići na more, no mnoga djeca

dolaze iz socijalno ugroženih obitelji i ovo im je jedinstvena prilika za besplatno ljetovanje. “Odmorimo se, a i ja se odmorim jer skauti brinu o djeci, ne samo kada smo u kući nego i na moru. Uz kupanje i odmor, druženje djece je lijepo jer dolaze iz različitih župa i nemaju puno prilika za zajedničke susrete. Također, na ovaj način učimo ih o našem

katoličkom zajedništvu u kojemu oni stabilniji i jači pružaju ruku slabijima i nemoćnima. Dajemo im primjer i učimo ih da jednog dana i oni nekoga podupru i pomognu.”

Djeca su u Pastoralni dom bl. Alojzije Stepinac u Driveniku, sjedište Zdruga katoličkih skauta Hrvatske, stigla u ponedjeljak 1. srpnja. Organiziran im je bogat program ispunjen kupanjem u moru, radionicama, ronjenjem i mnogim drugim sadržajima te je starješina skauta, vjeroučitelj Marin Miletić, izrazio zahvalnost svim dobročiniteljima koji podupiru projekt. Nakon djece Banjalučke biskupije, 13. srpnja 13. godinu u kontinuitetu, na ljetovanje će doći djeca Srebrenice, najavio je Miletić.

H. Anušić

Stoljetnica "svetog ulaska" Gabrielea D'Annunzija u Rijeku (1919. - 2019.)

MIT I POVIJEST

*"Pjev mržnje", kult
smrti i rađanje
fašizma na
obalama Kvarnera*

Piše: Goran Moravček

U povijesti fašizma, pokreta koji je obilježio 20. stoljeće, sa svim svojim stravičnim posljedicama za milijune ljudi širom svijeta, riječka pustolovina Gabrielea D'Annunzija ima istaknuto mjesto. Talijanski istaknuti pisac, ali i razočarani ratnik, nezadovoljan kao i milijuni Talijana ishodom Prvog svjetskog rata, D'Annunzio je stao na čelo osvajačkog pohoda iz Ronchija na Rijeku. Zbilo se to prije stotinu godina, 12. rujna 1919. "Sveti ulazak" (Santa entrata), ratnički pohod koji se odigrao bez ispaljenog metka jer je "neposlušni" pjesnik-ratnik bez otpora ušao u "izmučeni grad", posebno se obilježava u Trstu na stoljetnicu D'Annunzijeve okupacije Rijeke. Ondje su iz gradske blagajne, ali i sredstvima izdašnih sponzora, osigurane stotine tisuća eura kako bi se kroz dvije velike izložbe, postavljanjem spomenika "Bardu" na jednom od središnjih tršćanskih trgova, ali i nizom drugih manifestacija, dokazalo nedokazivo, naime da je D'Annunzio bio sve samo ne fašist. Povijesne činjenice su, međutim, neumoljive. Mnogi koji su ga dočekali na riječkim ulicama kao "hodočasnika Italije" klicali su mu kao oslobodiocu. Tako ga i danas slave još mnogi na Apeninima, iako su posljedice D'Annunzijeve ideje svijet zavile u crno. Jer, treba jasno reći - Gabriele D'Annunzio je prvi put u svijetu uozbiljio fašistički poredak i to u Rijeci.

RATOBORNI NACIONALIZAM

Već potkraj osamdesetih i devedesetih godina 19. stoljeća D'Annunzio širi ideologiju imperijalističkog ekspanzionizma. Njegova ideologija slave, sile i pobjede Italije na moru postaje sve raširenijom, pothranjujući se mitom o nadčovjeku, što ga je D'Annunzio otkrio kod njemačkog filozofa Friedricha Nietzschea.

Ne samo u brojnim političkim pamfletima, nego i u svojim romanima, on taj mit razrađuje i izražava nadu da će svezati "čvrsti snop (fascio)" borbene energije svojih sunarodnjaka, a sve da bi se spasila ljepota i ideal iz "prljavih valova vulgarnosti". Pjesnik, bonvivan i pustolov, nije krio razočaranje što se "prljavština i vulgarnost prelijevaju preko odabrane zemlje u kojoj je Leonardo stvorio svoje gospodstvene žene, a Michelangelo nepokorive junake".

D'Annunzio je bio razočaran epohom poslije talijanskog nacionalnog preporoda Risorgimenta, tijekom kojega je Italija ujedinjena pod vodstvom Piemonta, a gađenje nad Italijom njegova doba

potaklo ga je da prvo intelektualcima uputi poziv na borbu, kako bi "oružjem podržali stvar Duha protiv Barbara".

Takva razmišljanja pjesnika, koji je u Italiji imao vrlo snažan utjecaj, jer je glasno udarao u strune ratobornog nacionalizma, mrsile su čvor jadranskog pitanja. Već od libijskog pohoda (1910.) ratni zanos postaje moto i motiv svih apeninskih nacionalista. Stanovnici na istočnim obalama Jadrana imali su, na žalost, puno prilika vrlo rano upoznati takav ratoborni nacionalizam, a kasnije i fašizam. Na jadranskim prostorima sukob ljudi i ideologija, logikom okom za oko, zubom za zub, uspostavlja stradalištvo kao princip normalnog življenja. U tome i jest tragika života na našim prostorima, gdje su ljudi često bili taoci političkih filozofija koje se međusobno isključuju.

OD IRENTENTIZMA DO FAŠIZMA

Talijanski nacionalisti su početkom 20. stoljeća pokrenuli pitanje takozvanih neoslobodjenih zemalja (terre irredente). Iredentizam je oživio propagandu za dovršenjem talijanskog ujedinjenja, a to je podrazumijevalo oslobođenje Trentina, Trsta i Istre, a kasnije i Rijeke, Dalmacije te u konačnici cijelog Mediterana koji je trebao postati talijanski "Mare nostrum".

I prije Mussolinija, Gabriele D'Annunzio će vikati na sav glas kako će "Italija ili biti velika pomorska sila ili će morati umrijeti". Slijedom takve logike on će ispred riječke Guvernerove palače, odakle je vladao gradom od 12. rujna 1919. do tzv. "Krvavog Božića" 1920. godine, uzvikivati: "Fiume, o morte!" ("Rijeka ili smrt"). Smrt je uzdizana kao motiv sam po sebi razumljiv pa je postala, ne samo intelektualna akrobacija, već i temelj politike koji se između dvaju svjetskih ratova odjenio u crno ruho povijesti. O tome sam opširno pisao u tri izdanja knjige "Rijeka, prešućena povijest" (1990., 2006., 2018.).

Nakon odlaska iz Rijeke D'Annunzio je uživao slavu, kakva ga i danas prati u Italiji, ali politički je bio mrtav. Okružen uspomnama, živio je na obali Lago di Garde. Umro je 1938. godine, a sahranjen je u mauzoleju kakvog se ne bi postidjeli carevi. Veliki kompleks povijesne nostalgije, nazvan Il Vittoriale degli Italiani, pohode njegovi brojni štovatelji, koji su oko D'Annunzijeve imena i djela stvorili jedan od najvećih talijanskih mitova 20. stoljeća.

MIT I POVIJEST

Stvaranje mita o D'Annunziju, nevinom pjesniku-revolucionaru, koji nema nikakve veze s fašizmom, nasiljem i stradanjem milijuna ljudi u suprotnosti je s povijesnom istinom. Laštenju ratničkog lika i djela, a povodom stoljetnice D'Annunzijeve pohoda na Rijeku (1919. - 2019.) pridružio se Giordano Bruno Guerri, predsjednik Il Vittoriale degli Italiani. On tvrdi kako D'Annunzijevo dolazak na obale Kvarnera "nije (bio) uvod u fašizam, već revolucionarni, libertarijanski eksperiment, preteča drugih idealnih i političkih struja našeg doba".

Claudio Magris je u svojoj kolumni u listu Corriere della sera (12. lipnja 2019.) ustvrdio da je D'Annunzio, nakon što je proglasio svoju Talijansku Upravu za Kvarner (La Reggenza italiana del Carnaro) u rujnu 1920. godine, "otvorio talijansku, hrvatsku i mađarsku školu, poštujući i doista poboljšavajući višestruki karakter grada". Naglašavajući suprotnosti u D'Annunzijevoj političkom karakteru, talijanski povjesničar Alessandro Barbero, na kojega se vjerojatno Magris pozvao, piše da se u Rijeci pjesnik obračunavao s "neciviliziranim kroatizmom" istovremeno "otvorivši školu za Hrvate koji je prije toga nisu imali". (*D'Annunzio come personaggio nell'immaginario italiano ed europeo (1938-2008)*, Luciano Curreri (a cura di), Brussels, 2008; 128)

Umivanje povijesti odavno je poznato, ali tvrdnje o D'Annunziju kao "sanjaru nove utopijske stvarnosti, koji je širio revolucionarnu poruku mira i bratstva među svim ljudima, svim narodima i društvenim slojevima", kako je rekao tršćanski političar Giorgio Rossi na otvorenju izložbe "Disobbedisco, La rivoluzione di d'Annunzio a Fiume 1919-1920" - postavljene u Trstu povodom stoljetnice "Pohoda na Rijeku (1919. - 2019.)" - nemaju povijesnog utemeljenja.

Najbolje o Gabrijelu D'Annunziju svjedoči on sam, riječju i djelom. U pismu Mussoliniju od 9. siječnja 1923. godine (Renzo de Felice e Emilio Mariano, *Carteggio d'Annunzio-Mussolini /1919-1938/*, Verona, 1971, 38) D'Annunzio piše: "Nije li istina da je u onom što je najbolje u pokretu zvanom 'fašistički' prisutan moj duh? Nisam li upravo ja, krenuvši iz Ronchija, najavio prije četiri godine nacionalni ustanak? Kako onda mogu biti tvoj neprijatelj? I kako ti možeš biti moj?"

Carlo Sforza (1872. - 1952.) je istaknuo D'Annunzija kao utemeljitelja fašizma napisavši kako je "fašističko osvajanje Italije, tri godine kasnije (...) bilo ništa drugo već gigantsko ponavljanje D'Annunzijeve osvajanja Rijeke". Sforza je kao ministar inozemnih poslova u vladi Giolittija izravno bio uključen u D'Annunzijevo poraz tijekom Krvavog Božića 1920. godine. Prema Sforzi "fašistička Rijeka zaista zaslužuje naslov jednog od D'Annunzijeve djela 'La Citta Morta' (Mrtvi grad)".

MIRIS BARUTA I KULT SMRTI

Politički program D'Annunzija, pjesnika-ratnika, bio je daleko od miroljubivih zamisli. U Pismu Dalmatincima (La lettera ai Dalmati), "u pjevu mržnje", kako je pismo ocijenio Vladimir Nator, u siječnju 1919. godine D'Annunzio iz Venecije piše: "Ako je potrebno, suočit ćemo se s novom zavjerom na način ardita, s bombom u svakoj ruci i s oštricom među zubima". Tko su neprijatelji? Oni iznutra su "bijedni vladari", talijanski političari koji su pristali na "osakaćenu pobjedu" nakon završetka Prvog svj. rata. Izvana je to - "prljavi Hrvat" (il croato lurido).

U pismu poznatom kao "A viso aperto", napisanom 26. rujna 1936., nakon "veličanstvenog" osvajanja Etiopije, Gabriele D'Annunzio je podržao Mussolinija u njegovim imperijalnim pohodima, izjednačivši svoje težnje s onima Ducea, koga je nazvao vođom "tvoje Italije" (Mussolinijeve), "moje Italije" (D'Annunzijeve), "naše Italije".

Pred kraj svoga života, prožetog "uzvišenom" ratnom retorikom i netrpeljivošću prema unutarnjim i vanjskim neprijateljima, života nadahnutog mirisom baruta i kultom smrti, D'Annunzio je 26. siječnja 1938. napisao Mussoliniju kako je on, Duce, ostvario sve ono što je "nekad bilo lirska proročanstvo, nadahnuti nada". I dalje: "Tvoja Italija je od svih oceana pravi, jedan jedini ocean koji se može dičiti imenom herojskog oceana. Jedine su mu granice cijeli svijet, a one zavise jedino od talijanske snage i volje".

U razdoblju D'Annunzijeve vladavine u Rijeci (12. rujna 1919. - 1. siječanj 1921.) provodilo se etničko čišćenje grada, podržano djelotvornim akcijama ardita, ali i novinskim napisima La vedette d'Italia. Taj je list već 17. rujna 1919. poručio strancima "neka odu, jer (...) to je narod koji s nama nema ništa zajedničkoga; to su stari neprijatelji, to su odurne njuške, protiv kojih smo se borili i koje dobro poznajemo..."

ETNIČKO ČIŠĆENJE RIJEKE

U samo dva mjeseca D'Annunzijeve vladavine Rijeku je napustilo 1.500 "stranaca egzotičnog jezika". D'Annunzio je 27. veljače 1920. dekretom (Nr. 50) prognao sve "strance" koji su u Rijeku došli nakon 30. listopada 1918., kao i sve one "strance" koji se nisu rodili u gradu na desnoj obali Rječine. U stanove protjeranih ili izbjeglih Hrvata i drugih netalijana uselili su se novopridošli Talijani.

Nasilnom talijanizacijom i progonom "nepoćudnih", među koje su bili uvršteni i hrvatski svećenici, vjeroučitelji, redovnici i redovnice, D'Annunzio je provodio sustavno etničko čišćenje. Pisao sam o tome u jednom od ranijih brojeva Zvona, ali pišem i ovom prilikom kad se u Trstu dvjema veliki izložbama i otkrivanjem spomenika D'Annunziju obilježava stoljetnica te još jednom podsjećam kako je lista progonjenih bila tolika da je već uoči Uskrsa 1920. godine, senjsko-modruški ili krbavski biskup dr. Josip Marušić uputio prosvjed gradonačelniku Riccardu Giganteu. Biskup Marušić ističe kako "od časa kad su Rijeku okupirale talijanske čete, napose one D'Annunzijeve, postao je položaj hrvatskih svećenika na Rijeci težak, nepodnošljiv".

Zbog ideologija smrti, krvi i tla, deseci milijuna ljudi, od Jadrana preko Sredozemnog do Crvenog mora, platili su svojom glavom osvajačke pohode "proroka", među kojima Gabrielu D'Annunziju pripada istaknuto mjesto.

Međutim, nakon patnji i pomora "inorodaca", ali i Talijana - što je ostalo od fašističke D'Annunzijeve i Mussolinijeve Italije? Istočna obala Jadrana? Talijanska Istočna Afrika?

Marija nas uči skromnosti, poniznosti i poslušnosti

“Marija je nova Eva. Naime, dok je prva Eva u zemaljskom raj u htjela biti kao Bog te je zbog toga prekršila njegovu zapovijed, Mariji je takvo ponašanje strano, jer ona želi biti samo službenica Božja spremna čuti i izvršiti sve što njezin Stvoritelj od nje zatraži”, rekao je nadbiskup Devčić

“Blagdan Velike Gospe potiče nas na promišljanje o Marijinoj veličini koja se očituje u tome da ta veličina nije u njenim djelima i pothvatima, nego u služenju Bogu savjesnim izvršavanjem redovnih dnevnih dužnosti. Marija je velika jer je svjesna da je sve što jest od Boga primila te mu za to želi zahvaliti tako što će biti vjerna službenica“, rekao je riječki nadbiskup mons. dr. Ivan Devčić predvođeni 15. kolovoza svečano euharistijsko slavlje u perivoju svetišta Majke Božje Trsatske u povodu proslave blagdana Uznesenja BDM, Velike Gospe.

„Marija je bila prava revolucionarka koja se od novovjekovnih revolucionara razlikovala po tome što vjeruje i ispovjeda da se istinska revolucija u svijetu može provesti samo s Bogom, a nikako bez njega ili protiv njega. Svjesna je da je Bog onaj istinski osloboditelj siromašnih i poniženih, a ona želi biti samo njegova ponizna i neznatna službenica, tj. suradnica koja ne teži ni za kakvom moći ili bogatstvom. Stalo joj je samo do spasenja ne samo siromašnih, nego i bogatih, jer zna da su svi djeca Božja“, rekao je proповјednik.

„Ona je nova Eva. Naime, dok je prva Eva u zemaljskom raj u htjela biti kao Bog te je zbog toga prekršila njegovu zapovijed, Mariji je takvo ponašanje strano, jer ona želi biti samo službenica Božja spremna čuti i izvršiti sve što njezin Stvoritelj od nje zatraži. Zbog toga ona je majka novog potomstva koje je preporođeno u krsnom zdencu i okupljeno u Crkvi, zajednici koja je rođena iz probodenog boka njezina Sina, dok je bio razapet na drvetu križa pod kojim je ona, skupa s njegovim ljubljenim učenikom, stajala i kao majka sudjelovala u njegovoj smrtnoj boli.”

Govoreći o značenju naziva “Velika Gospa”, pojasnio je da je uznesenje na nebo prijelaz u savršeno sjedinjenje s Bogom. „Nebo je tamo gdje je Bog, a Marija je Boga nosila i rodila i nebo je živjela već na zemlji. Nakon smrti došla je potvrda toga na još savršeniji način“, kazao je nadbiskup Devčić. „Bez obzira na to kako se uznesenje na nebo događa, tj. da li kao kod Isusa njegovom moći ili Božjom moći kao kod Marije, ono uvijek znači ulazak u potpuno zajedništvo s Bogom i njegovim svetima. A da bismo bili dostojni

tog zajedništva, moramo ga već sada uspostaviti ugledajući se u primjer Božjih ugodnika, među kojima Marija zauzima najvažnije mjesto, jer ona je kao nitko od ljudi u Bogu i s Bogom živjela, uvijek pomno razabirući što je njegova volja, da bi zatim s istom pomnošću prihvatila i izvršila. Zbog toga joj se ne prestajemo utjecati za pomoć i zagovor, učeći se ujedno od nje poniznosti i poslušnosti volji Božjoj.” Po uzoru na Mariju, vjernike je potaknuo da budu skromni i ponizni. „To treba krasiti svakog kršćanina, ali i svakog čovjeka“, poručio je nadbiskup Devčić.

Po zagovor i pomoć u Trsatsko svetište hodočastilo je toga dana oko 50 000 vjernika. „Prve grupe hodočasnika pristigle su oko 5 sati ujutro“, kazao je gvardijan fra Bernard Barbarić dodajući da je Blažena Djevica Marija zaštitnica i franjevačkog reda. „Osim toga, ne postoji narod koji toliko štuje Mariju kao hrvatski narod. Smatram da je to zbog povezanosti s Kristom i uz ljubav one koja nam je zagovornica i primjer u životu“, rekao je fra Bernard Barbarić.

Na proslavu blagdana Uznesenja BDM ili Vele Gospe kako svetkovinu nazivaju u Hrvatskom primorju, došli su i predstavnici gradske i županijske vlasti, a u rodni primorski kraj na proslavu je došla i predsjednica RH Kolumbina Grabar Kitarović.

“Po zagovor i pomoć u Trsatsko svetište hodočastilo je na blagdan Velike Gospe oko 50.000 vjernika. Prve grupe hodočasnika pristigle su oko 5 sati ujutro”, kazao je gvardijan fra Bernard Barbarić

Nadbiskup Devčić predslavio Veliku Gospu u Krasnu

Marija je najveća u služanju Bogu. Po tome je ona prava revolucionarka, ali uz Boga, a ne protiv njega. Uvijek je na strani malenih i skromnih, i strana joj je svaka umišljenost i oholost, rekao je nadbiskup Devčić u Krasnu.

Marija je najveća među najmanjima

Riječki nadbiskup i metropolit mons. Ivan Devčić predslavio je blagdan Uznesenja BDM u središnjem marijanskom svetištu Gospičko-senjske biskupije i svom rodnom mjestu, Krasnom. Uz dvadesetak svećenika Gospičko-senjske biskupije i Riječke metropolije, u suslavlju su sudjelovali i mjesni biskup Zdenko Križić, biskup u miru Mile Bogović i čuvar svetišta Stipe Zeba. Blagdanu Marijina uznesenja na nebo nazočilo je oko sedam tisuća vjernika među kojima brojni hodočasnici koji su za susret s Gospom prepješačili i preko 100 kilometara da bi došli u ovo Marijino svetište u srcu Velebita.

„Ovo je posebno svetište na gori, jer je i Isus na gori doživio preobraženje. I nama je ova sveta gora poziv na preobraženje da jače doživimo Boga. Na ovoj gori uz ovo svetište rasla je i vjera i svećeničko zvanje nadbiskupa Devčića“, poručio je na početku domaćin, Gospičko-senjski biskup Zdenko Križić. Propovjednik nadbiskup Devčić je poručio na početku da se Marija ovdje ukazala više puta pred više stoljeća te nas je okupljala i okretala na pravi put oslobođenih grijeha i čista srca.

„Govoreći o Marijinim blagdanima, u svijesti naroda najviše se slavi njeno uznesenje u nebo koje okuplja hodočasnike i stvara molitveno i pokorničko ozračje. Glavna je nakana hodočasnika pokloniti se Mariji i zatražiti njen zagovor za svoju obitelj, ali i domovinu. Velika Gospa i uznesenje su pojmovi istog sadržaja koji znače njen odlazak u nebo. Odlazak Marije, rođene bez ljage istočnog grijeha koji su učinili naši praroditelji. Marija je poput našeg genijalnog umjetnika Julija Klovića najveća u najmanjem. Marija je najveća u služanju Bogu. Po tome je ona prava revolucionarka, ali uz Boga a ne protiv njega. Uvijek je na strani malenih i skromnih,

i strana joj je svaka umišljenost i oholost. Ona je nova Eva, majka novog potomstva“, zaključio je nadbiskup Devčić te podsjetio na dogmu pape Pia XII. od 1. studenog 1950. o bezgrješnom Marijinom začecu. Marijino tijelo nije bilo podvrgnuto raspadanju i uzneseno je voljom Božjom, dok je Isus uznesen svojom voljom.

Kod prinosnih darova predstavnik Udruge specijalne policije Domovinskog rata Ajkule iz Rijeke je prinio svijeću, rezbariju u drvetu s likom BDM, predstavnik PU Ličko-senjske sliku sv. Jurja, a poklon su prinijeli i hodočasnici iz Viškova i Srdoča.

Čuvar svetišta vlč. Stipe Zeba zahvalio je na kraju svim dionicima koji su pridonijeli uspješnosti proslave te je pohvalio grad Senj koji je pokrio troškove izrade projektne dokumentacije uređenja svetišta sa čijim radovima bi se krenulo naredne godine. Pohvalio je hodočasnike predstavnike Udruge specijalne policije Domovinskog rata Ajkule iz Rijeke koji su devetu godinu u 7 dana prepješačili 250 km po Velebitu, te 15. hodočašće župljana s Viškova kojima su se ovaj puta pridružili i Srdočima i koji su u 3 dana prepješačili 120 km. Osim toga hodočastilo se tradicionalno iz Gospića, Otočca, Udbine, Korenice, Brinja, Senja i Otočca, a došla su i dva autobusa branitelja iz Zagreba, udruge Tigrova. Na koncu je najavio proslavu Dana hrvatskih mučenika na Udbini 14. rujna.

Pjevanjem je svečanost liturgiji dao združeni zbor pod ravnanjem Ivana Prpića Špike i uz orguljsku pratnju s. Cecilija Pleša, a kao solisti su nastupili akademski umjetnici Aljoša i Ivana Tanovitski.

Zvonko Ranogajec

Čuvar svetišta vlč. Stipe Zeba pohvalio je hodočasnike predstavnike Udruge specijalne policije Domovinskog rata Ajkule iz Rijeke koji su devetu godinu u 7 dana prepješačili 250 km po Velebitu, te 15. hodočašće župljana s Viškova kojima su se ovaj puta pridružili i Srdočani i koji su u 3 dana prepješačili 120 km. Osim toga hodočastilo se tradicionalno iz Gospića, Otočca, Udbine, Korenice, Brinja, Senja i Otočca.

Giht – neugodna upala zgloba

Giht je bolest koja se u današnje doba može uspješno ne samo rano dijagnosticirati, već i liječiti. No to je i bolest kod koje prije svega pacijent mora preuzeti odgovornost s obzirom na prehranu – regulaciju tjelesne težine i pravilnu prehranu sa minimalnim unosom purina bez viška kalorija, te adekvatni svakodnevni unos vode.

Priredio: dr. Ivan Host

Giht (ulozi ili podagra) je naziv za bolest karakteriziranu povećanom koncentracijom mokraćne kiseline u krvi, te posljedičnim taloženjem kristala mokraćne kiseline u zglobovima. Posljedica toga je izrazito bolna upala zahvaćenog zgloba tj. urični artritis. Najčešće je zahvaćen zglob nožnog palca. Osim u zglobovima kristali mokraćne kiseline se mogu taložiti u koži, mekim tkivima i bubrezima. Tako nastaju mali, čvrsti, bjelkasti čvorići (tofi) u koži i karakteristično na ušnim školjkama. A u bubrezima se mogu stvoriti kamenci. Od gihta najčešće oboljevaju muškarci stariji od 40 godina.

URIČNA DIJATEZA

Sve stanice ljudskog organizma, kao i različiti prehrambeni artikli sadrže tvari koje nazivamo – purini. Purini se u nizu biokemijskih reakcija u našem tijelu mijenju u tvari pretvaraju (metaboliziraju) u mokraćnu kiselinu. Mokraćna kiselina je topiva u krvi, prolazi kroz bubrege i izlučuje se mokraćom. Kod zdravih osoba normalno je da određena količina mokraćne kiseline postoji u krvi – što se može odrediti laboratorijskom pretragom krvi (urati, acidum uricum). Giht se pak razvija uslijed povećanog unosa purina u organizam, pojačanog stvaranja u organizmu te zbog nedovoljnog izlučivanja mokraćne kiseline iz organizma, a najčešće kombinacijom ovih faktora.

Kada se mokraćna kiselina nedovoljno izlučuje iz tijela dolazi do njene povećane koncentracije u krvi što nazivamo hiperurikemijom - no još uvijek se ne radi o gihtu nego o tkz. uričnoj dijatezi. Kada koncentracija mokraćne kiseline u krvi dostigne gornju vrijednost topivosti u krvi, počinju se stvarati fini kristali koji se talože u tkivima, prije svega u zglobove. To pak izaziva reakciju imunološkog obrambenog sustava organizma koji prepoznaje kristale mokraćne kiseline kao strano tijelo i kreće u borbu protiv njih aktivirajući upalni proces. Posljedično dolazi do pojave bola, otoka, crvenila i to je giht.

URIČNI ARTRITIS (UPALA ZGLOBA)

Urični artritis predstavlja karakterističnu manifestaciju gihta, a radi se o bolnoj upali obično jednog zgloba. Intenzivna i jaka bol u zahvaćenom zglobovima nastupa naglo te je praćena otokom i crvenilom - ponekad uz povišenu tjelesnu temperaturu. Napadaj gihta obično počinje tijekom noći. Prst postaje bolan, otečen, crven i „topao“ (gori), koža na prstu je glatka i sjajna. Akutni napadaj gihta traje obično 5-7 dana, nekada i do dva tjedna i rijetko prolazi

sam od sebe. Najčešće se napad gihta ispoljava na jednom zglobovima – koljenu, skočnom zglobovima, laktu, ručnom zglobovima, pa i prstima ruku. Kod kroničnog gihta može biti zahvaćeno i više zglobova.

Napadaj gihta mogu potaknuti stres, povreda, alkohol, prekomjerni unos hrane ili pak gladovanje. Urični artritis se može javiti samo jednom u životu, no često se ponavljaju epizode takvih upala. U svakom slučaju, neliječene upale mogu dovesti do oštećenja hrskavice zglobova, razaranja kostiju i posljedičnog gubitka funkcije zgloba.

LIJEČENJE I PREVENCIJA

Bolest se liječi lijekovima za smanjenje razine mokraćne kiseline u krvi. Najčešće upotrebljavani lijek je alopurinol koji pospješuje izlučivanje mokraćne kiseline. Osobe koje su imale više od jedne epizode gihta trebaju trajno uzimati ove lijekove kako bi se smanjio rizik od težeg oštećenja zglobova i bubrega. Za smirivanje tegoba pak (samo u akutnom napadaju) koriste se nesteroidni protuupalni lijekovi (indometacin, ibuprofen, diklofenak). Rijetko može biti indicirana upotreba kortikosteroidnih lijekova.

Lijekovi pomažu u akutnoj fazi bolesti – no važnije od lijekova su mjere za sprečavanje nastanka povišenih koncentracija mokraćne kiseline u krvi. Radi se prvenstveno o mjerama koje uključuju određenu promjenu prehrambenih navika:

- Smanjenje tjelesne težine – smršavite ako imate višak kilograma, ali polako i postupno. To ćete postići tako da pazite što jedete tj. smanjite unos nepotrebnih kalorija i uz dobro odmjerenu vama prilagođenu (stanje zglobova, stupanj debljine, kronične bolesti) fizičku aktivnost. Nagli gubitak kilograma i ekstremno gladovanje se ne preporučaju.
- Treba ograničiti unos alkohola – tj. najbolje potpuno izbaciti alkohol iz upotrebe. Naime alkohol omogućuje povećano stvaranje mokraćne kiseline i njezino smanjeno izlučivanje. Ograničiti trebate i unos gaziranih pića i kofeina i svih pića koja ga sadrže (kava).
- S druge strane treba značajno povećati unos vode - i do oko 3 litre dnevno posebno ako imate značajne tegobe. Tako ćete pospješiti izlučivanje mokraćne kiseline iz organizma.

PRAVILNA PREHRANA

Važan je pravilan izbor namirnica. Zato treba izbjegavati namirnice bogate purinom – meso i suhomesnate proizvode – posebno razne salame i iznutrice, zatim plavu ribu (sardine), crveno meso, meso divljači. Od biljnih namirnica treba izbjegavati – šparoge, cvjetaču, špinat, grašak, leću i soju.

DAROVNA PJESMA

U ovom broju nastavljam govoriti o liturgijsko-glazbenom oblikovanju darovne pjesme. Ona prema dokumentu Musicam sacram spada na treće mjesto po važnosti pjevanja na liturgijskom slavlju (MS 3). Važno je uočiti neke karakteristike pjesama i preispitati se mogu li kao liturgijski orguljaš ili voditelj benda mladih poboljšati kvalitetu pjesama i biti u skladu s liturgijskim činom.

Piše: Andrejka Srdoč Geraci

POVIJESNI PRIKAZ DAROVNE PJESMA

U početku je ovaj oblik koji prati prinošenje darova bio antifonalnog oblika s više psalmodijskih stihova u gregorijanskom stilu. Još za vrijeme sv. Augustina upotreba ofertorija uvedena je u Kartagi u IV. stoljeću, i odatle su najstarija svjedočanstva o tom liturgijskom obliku, zatim slijede ona iz Milana. U Rimskoj Crkvi u IV. i V. stoljeću obred prinošenja darova izvodi se još uvijek u tišini. Najvjerojatnije je uveden u rimski obred potkraj V. stoljeća, prije Grgura Velikog. Psalmodijski stihovi ili versi imali su vrlo zanimljive melodije skladane u velikome melodijskom rasponu. Stari ofertorij u gregorijanskom obliku mogao je imati dva do četiri stiha. Kad je puk prestao službeno prinositi žrtvene darove, psalmodijski stihovi otpali su i ostala je sve do danas samo antifona.

SADRŽAJ DAROVNE PJESME U DANAŠNJOJ LITURGIJI

Darovne pjesme u današnjim liturgijskim pjesmaricama razlikuju se prema svom sadržaju: mogu se odnositi na prinošenje kruha i vina, mogu se odnositi na Božju Riječ, neke dozivlju konkretni blagdan, tajnu liturgijskog dana, neke nagovještaju dolazak Riječi što će u trenutku pretvorbe postati Tijelo, pozivajući da se pripremimo na pričest. Moguća je i prošnja da se ujedini u zajedništvu Božjeg Sina.

Po sadašnjem misalu, ova pjesma nije nužna, može se nadomjestiti tišinom. Umjesto pjesme mogu svirati orgulje neku instrumentalnu duhovnu skladbu.

Ulazna, darovna i pričesna pjesma su procesijske pjesme jer prate hod svećenika do oltara, ili prate prinošenje darova, odnosno prate procesiju pričješćivanja. One se mogu skratiti ili produžiti ovisno o trajanju procesije, to znači da za ulaznu ili prikaznu pjesmu nećemo pjevati 3-4 kitice, a svećenik za to vri-

jeme čeka na oltaru. Voditelj zbora mora stalno pratiti liturgiju i sve ono što se događa za oltarom, jer glazba nije sama sebi svrha nego ona mora biti u službi liturgije.

IZ OPĆE UREDBE RIMSKOG MISALA O DAROVNOJ PJESMI

„Na početku euharistijske službe donose se na oltar darovi koji će postati Tijelo i Krv Kristova. Ophod, kojim se donose darovi, prati prikazna pjesma koja traje barem sve dok se darovi ne polože na oltar. Za to pjevanje vrijede isti propisi kao za ulaz. Ako nema pjevanja, prikazna se antifona ispušta.” (OURM, 49,50)

OBLICI DAROVNE PJESME:

1. gregorijanska antifona s redcima (iz Graduale romanum ili Graduale simplex)
2. pučka popjevka
3. zbarska pjesma
4. orguljska skladba

Izvoditi je mogu: puk, zbor, zbor namjence s pukom, pjevač s pukom ili samo instrumenti. Ona može pratiti obred prinosa i kada nema procesije s darovima. Naime, u današnjim liturgijama (osim za svečanija slavlja kao npr. za pričest ili krizmu) nema više donošenja kruha i vina u procesiji. Po pravilu euharistijski darovi bi trebali stajati sa strane na stoliću, a ne na samom oltaru.

Prema novijim dokumentima možemo zaključiti da za darovnu pjesmu ne moramo nužno pjevati pjesme koje govore o prinošenju darova (Darove kruha i vina, Prinosimo Kruh itd.) već se može pjevati koji psalam, ili zbarska skladba koja može biti i na latinskom jeziku s pratnjom ili bez pratnje instrumenata. Ako imamo solistu, može pjevati neku liturgijsku pjesmu izmjenično sa zborom ili mogu svirati samo instrumenti (orgulje i violina ili slično). Darovna pjesma nije nužna pa se može ostati u tišini.

NOVI PRIJEDLOZI O DAROVNOJ PJESMI

Prof. Ante Crnčević u Živom vrelu (br. 9/2009.), str. 9. - 17. govori o darovnoj pjesmi. „Posebna je problematika vezana uz darovnu pjesmu. Liturgijska odredba precizira da ona traje »barem dok se darovi ne stave na oltar«. Budući da nije jasno na što se točno misli pod tim stavljanjem darova na oltar – na stavljanje nakon donošenja ili na njihovo polaganje nakon svećenikova hvalbenoga poklika »Blagoslovljen si...« – čini se da bi bilo razborito razmišljati i o drukčijemu glazbenom praćenju pripreme darova. Jedna bi mogućnost bila ona u kojoj bi se tekstom i glazbenim izričajem jasno razlikovala trodijelnost obreda pripreme darova:

1. procesija i primanje;
2. predstavljanje (*praesentatio*) i poklik hvale »Blagoslovljen si...«;
3. ophod oko oltara i kađenje.

U drugoj, znatno jednostavnijoj mogućnosti darovna bi pjesma tekstom i glazbenim izričajem pratila procesijsko donošenje darova, dok bi drugi i treći dio obrednoga čina bili praćeni instrumentalnom glazbom kako bi se jasnije razlikovalo donošenje od predstavljanja darova. Postoji i treće rješenje prema kojemu bi pjesma trajala do završetka procesije i primanja darova, a nakon toga bi svećenik riječi hvalbenoga poklika »Blagoslovljen si...« izgovarao glasno kako bi zajednica mogla izravnije sudjelovati u tom činu.

NADBISKUPIJSKA ŠKOLA ZA CRKVENU GLAZBU

Tečajevi za glazbenu formaciju

Voditeljica:

mr. sc. Andrejka Srdoč Geraci

LITURGIJSKA GLAZBA

SMJER:

- VODITELJ LITURGIJSKE GLAZBE
- Klavir i orgulje
- Gitara
- ORGULJE
- Pratnja liturgijskih pjesama
- Orguljaška literatura

DODATNI PREDMETI

- Teorija i solfeggio
- Gregorijanski koral
- Liturgijska muzikologija
- Osnove harmonije
- Zborsko dirigiranje
- Tehnika pjevanja
- Zbor
- Predavanja o crkvenoj glazbi

POČETNI TEČAJ ZA DJECU

Klavir, Gitara, Violina i Flauta

ORGULJE

KLAVIR

GITARA

VIOLINA

FLAUTA

PJEVANJE

Upisi otvoreni
cijelu godinu!
Mob: 091/535 5384

Riječka nadbiskupija
Ul. Ivana Pavla II.,
br. 1, Rijeka
Zgrada Teologije
u Rijeci
Omladinska 14, Rijeka

Za više informacija
obratite se:
SMS ili Viber porukom:
091/975 2909
e-mail: crkvena.glazba.ri
@gmail.com

 Nadbiskupijska
škola za crkvenu
glazbu Rijeka

TAMO, OVDJE, GDJE?

Piše: Daria Ljevar

Tamo križ se bijeli diže i Krist Majku traži da dođe meni bliže. Šutim, mučim se i razmišljam; toliko, dakle želiš me, trebaš, vičeš, a ja, ne razumijem. Ovdje, u meni, neumoran si, ja na podu, Ti u nebeskom svodu, znam da blizu si, ali gdje?

“Samo dođi i Ja ću se brinuti za tebe, to ne može nitko bolje od mene!” Stadoh misliti tko li bi tako što meni rekao i zaključujem kako je književno-umjetnička nota uzavrela. Noć je, suze dolaze i ispiru me cijelu, a ja ne razumijem. Sjedam i krećem k tebi, ženo velika, što život si svoj podarila darivanju života. Ustajem, gledam i ne mogu, jer mi postaje jasno. Ti nisi boginja ni božica, igram se riječima i pišem Bogorodica! Obična, mlada, lijepa, odabrana, a dolazi sa Zemlje. “Samo dođi i Ja ću se brinuti za tebe, to ne može nitko bolje od mene!” Ti dolaziš Bogu svom i prepuštaš mu svaki svoj udah i izdah, a obična si, mlada, lijepa djevojka koja dolazi sa Zemlje. Zahvaljujući tvojoj ludosti i žarkoj radosti i ja mogu učiniti isto, roditi Isusa i donijeti ga mami, tati, bratu, sestri, prijatelju, lualici i siromahu. Kako ja, zašto mene, ne zaslužujem! Pričekaj, moram susresti mamu i reći joj da trebaš me, njeno probodeno srce primi i pomozij joj shvatiti da ju nikada neću ostaviti jer ću tvoja cijela biti. Shvatiti neće, ona ni mnogi, ali znam da ti ćeš po mene doći. Sama izdržati neću, ali Sin ti je uskrsnuo i stalno trči u moja usta pa dok se On ne umori, neću ni ja. Tvoja ruka oslonac je mojih leđa, ta upornost isključuje mi mozak i viče: “Samo dođi i Ja ću se brinuti za tebe, to ne može nitko bolje od mene!”

Negdje, između gora, gdje Zemlja otvara prozore Neba, Križ zove ljude za velika djela!

Neznani čitatelju, na početku novog razdoblja u godini, u tvome životu, dopusti svome Bogu prignuti se i prostri pred tobom. Budi mu raspoloživ. Odvoji potrebno od nepotrebnog. Kopaj i tragaj dok ne pronađeš svoje skriveno blago na njivi!

Meditacija

KAKO ŽIVE „NEBONOSCI“?

Piše: Miroslav Radić

Kad se vjernik nalazi u crkvi pred treperećim svjetlom, pred treperećim srcem prijatelja Isusa koji je skriven u tabernakulu, znade da je to „skriven“ samo riječ kojom se pokušava izraziti gdje je On. On nije skriven, On jest, On je punina bitka. On je sve ono najdublje, sve što može postojati je On. On je ljubav razlivena posvuda, ljubav koja ovija sve znajući i neznajući. Po Njegovoj ljubavi sve postoji, sve i svi.

Pred Isusom se čovjek može odlučiti „biti“, a ne „imati“. Imati samo koliko treba te računati s Božjom providnošću i Božjim blagoslovom, o čemu ljude poučavaju dobre majke i očevi.

Vjernik živi u spoznaji da su Isus i Nebo ovdje, da je Nebo ondje gdje je On; da je Nebo tu. Nebo je i kad Isusa čovjek prima u euharistiji. Onda je Nebo u čovjeku, čovjek ga nosi, postaje „nebonosac“. Noseći ga nosi vječnost jer Nebo je vječno. To je neizreciva tajna. Kako imati više (tog) Neba ovdje na zemlji?

Nije pritom riječ o plavom nebu, lijepo je ono kad ga sunce grije, a povjetarac mije, nego mislim o duhovnom Nebu. U čovjekovu je srcu početak toga Neba, početak vječnosti, jer u srcu je Isus skriven i prisutan, nastanjen. Dojam je, međutim, da je u nečijem srcu zaspao duboko i ljudi nemaju vremena probuditi Ga. Boje li se Njegova buđenja jer bi se morali promijeniti, jer bi morali promijeniti način života, odnose, moral, ponašanje, reakcije, akcije... Promijeniti sebe je teško, to izaziva strah.

Promjene su dobre, ali su često pune neizvjesnosti. Zato mnogi zatvaraju svoje srce za promjene, a to znači i za buđenje Isusa u njemu. Samo probuđeni Bog u čovjekovu srcu može donijeti sebe ljudima i svima drugima. Potrebno je tražiti ta probuđena Božja srca te nastojati i svoje srce svaki dan buditi za Boga, probuditi Boga u molitvom, dobrotom, pažnjom, svetošću...

Zadarska filološka škola i škola hrvatskih vukovaca

Svenarodni književni jezik u Hrvata doista je postao živa zbilja. Postignuće je to svih do sada spomenutih škola, skupina i pojedinaca, ali nema sumnje najznatniji je prinos zagrebačke škole. Ona je položila bitne temelje konačnoj standardizaciji.

Piše: Zrinka Frković

Zagrebačka filološka škola naišla je na svoje protivnike u jednoj skupini zadarskog jezično-kulturnog kruga. Pripadnici zadarske filološke škole zalažu se za štokavštinu ikavskog izgovora pozivajući se na bogatu književnu tradiciju ikavskih pisaca, naročito do polovice 18. st. Najpoznatiji pripadnici toga kruga bili su Ante Kuzmanić, Šime Starčević i Ignjat Alojzije Brlić.

Međutim, prvaci novog hrvatskog preporodnog pokreta u Dalmaciji, okupljeni u Narodnoj stranci (osnovana 1862.), Miho Klaić, Mihovil Pavlinović, Natko Nodilo i drugi ne slijede Kuzmanićevu školu, već teže biti što bliže zagrebačkoj. Tako je u Dalmaciji konačno i neopozivo prevladala književna ijekavština koja se u književnom jeziku posve približila sjevernoj Hrvatskoj.

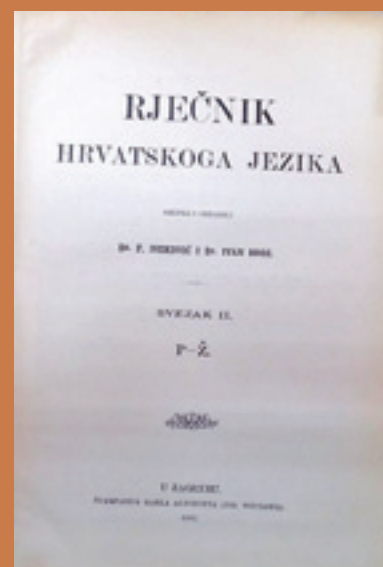
Svenarodni književni jezik u Hrvata doista je postao živa zbilja. Postignuće je to svih do sada spomenutih škola, skupina i pojedinaca, ali nema sumnje najznatniji je prinos zagrebačke škole. Ona je položila bitne temelje konačnoj standardizaciji. Njezin su jezik stvaralački potvrdili vrhunski umjetnici riječi: S. Varž, D. Demeter, A. Nemčić, I. Mažuranić, P. Preradović, A. Šenoa, I. Trnski i drugi. Posebno je važno što se stvorilo svehrvatsko književno čitateljstvo. Živa veza između hrvatskog standardnog jezika i njegove književnosti u daljnjem njegovu razvoju pokazala se iznimno važnom.

Međutim Beču, koji želi istim jezikom komunicirati s Hrvatima i Srbima u Carevini, te kasnije Mađarima (kad je država uređena dualistički 1867.) nije odgovaralo da se standardizacija hrvatskoga jezika, gotovo dovršena, potpuno učvrsti. Stoga su politički podupirali književnu jezičnu školu drukčiju nego je bila zagrebačka. Tako je začeta još jedna škola, tzv. škola hrvatskih vukovaca. Njezini sljedbenici pristaše su ideje da standardni jezik treba biti jezik narodne književnosti, tj. uglavnom onakav kakav je jezik organskih novoštokavskih idioma.

Najznačajniji predstavnik te škole Tomo Maretić (1854. – 1938.) napisao je *Gramatiku i stilistiku hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika* (1899.) koja se temelji na narodnoj književnosti i djelima Srba Vuka S. Karadžića i Đure Daničića. Ivan Broz (1852. – 1893.), iako je pripadnik ove škole, nije bio jednostran u svojim shvaćanjima. Napisao je izvanredno uspio *Hrvatski pravopis* (1892.), prvi pravopis po fonološkom načelu. On je prikupio oko 100 000 listića za *Rječnik hrvatskoga jezika*, što ga je (s dopunjenom građom) u dva sveska 1901. objavio njegov ujak Franjo Iveković.

Hrvatski vukovci pripomogli su konačnom učvršćivanju hrvatskoga standardnog jezika na osnovi štokavskog narječja, no zanemarujući hrvatsku književnoumjetničku tradiciju i izražajne vrijednosti hrvatske pismene i književne baštine, te oslanjanjem na narodnu književnost prekinuli prirodni razvojni tijek bogate višestoljetne hrvatske književnosti. Time je ozbiljno okrnjena hrvatska kultura. Sukob između hrvatskih vukovaca i pristaša zagrebačke škole riješit će se tek kasnije, u 20. stoljeću.

Beču, koji je želio istim jezikom komunicirati s Hrvatima i Srbima u Carevini, te kasnije Mađarima (kad je država uređena dualistički 1867.) nije odgovaralo da se standardizacija hrvatskoga jezika, gotovo dovršena, potpuno učvrsti. Stoga su politički podupirali književnu jezičnu školu drukčiju nego je bila zagrebačka. Tako je začeta još jedna škola, tzv. škola hrvatskih vukovaca.

Djela T. Maretića, I. Broza i F. Ivekovića pripomogla su konačnom učvršćivanju hrvatskoga standardnog jezika

Blagdan sv. Marije Magdalene i dan grada
Gospića

UPOZNAVANJEM ISUSA PRONAĆI PRAVI SMISAO

Gospićko-senjski biskup Zdenko Križić predslavio je 22. srpnja svečano misno slavlje povodom blagdana sv. Marije Magdalene koja je zaštitnica grada Gospića. Svečanost je započela molitvom ispred spomen-križa poginulim braniteljima na groblju sv. Marije Magdalene uz istoimenu kapelu koju je predvodio gospićki župnik Mario Vazgeč. Počast poginulim braniteljima iskazali su gradonačelnik Gospića Karlo Starčević sa suradnicima, braniteljske udruge, predstavnici vojske, policije stavljajući vijence i paleći svijeće.

Od groblja do katedrale Uznesenja BDM svečanim ophodom gradom mladi su nosili sliku sv. Marije Magdalene, nakon čega je slavljena svečana misa. Suslavili su biskup u miru Mile Bogović, generalni vikar biskupije mons. mr. Marinko Miličević, kancelar biskupije i tajnik preč. Mišel Grgurić, župnik Gospića preč. Mario Vazgeč, ravnatelj Caritasa preč. Luka Blažević, župnik Ličkog Novog, Ribnika i Bilaja vlč. Herbert Berisha te bivši župnici Gospića mons. Mile Čančar i pop Ante Luketić. Asistirali su đakon Mario Kralj te sjemeništarci i bogoslovi od kojih su Igor Lulić, Domagoj Tujmer i Bruno Lovaković primljeni među kandidate za svete redove đakonata i prezbiterata.

Biskup Križić je na početku podsjetio na događaj pred 20 godina kada je posvećena obnovljena katedrala Navještenja BDM s ciljem da posvećuje narod koji u nju ulazi, one koji imamu plemenite ciljeve da ovdje nađu utjehu. Bog će biti u ovom hramu dok god u njega dolazi bar jedna osoba koja se moli. Izraelac dolazi u hram da bude viđen od Boga, što bi trebao biti glavni motiv i nama da dolazimo u crkvu.

Govoreći o liku sv. Marije Magdalene biskup Križić je ukazao na mogućnost da osoba koja je krenula stranputicom upoznavanjem Isusa može pronaći novi smisao, napustiti poroke i osloboditi se zla. „Marija Magdalena krenula je krivim putem gubeći ljudsko dostojanstvo, postavši stvar i potrošni materijal. Tada se dogodio susret s Isusom u kome je otkrila uzor života, a u njegovoj nauci smisao života. Život joj se radikalno promijenio, oslobodila se zla i napustila poroke. I Mojsije je primjer kako se od jednog kriminalca upoznavši Boga postaje najponizniji čovjek na zemlji. Mnogi grješni ljudi se opravdavaju riječima „Takav sam, to je jače od mene“, no oni nemaju snage niti susreta s Bogom čime bi uočili svoje mane i nastranosti. Bog nam ne može pomoći bez naše suradnje, a ako je to uspjela Marija Magdalena, možemo i mi. I ono što je značajno kod Boga, on ne gleda na čovjeka kakav je bio već kakav će biti“, zaključio je biskup Križić.

Na koncu je zahvalu svima izrazio župnik Gospića Mario Vazgeč koji je čestitao Dan grada gradonačelniku Karlu Starčeviću.

Zvonko Ranogajec

Senj

GOSPA RIBARSKA

Gospićko-senjski biskup Zdenko Križić predslavio je 16. srpnja središnju proslavu blagdana Gospe Karmelske ili Ribarske kako ju nazivaju u Senju u suslavlju članova drevnog senjskog kaptola na čelu s prepoštom mons. Milom Čančarom. Koncelebrirali su domaći župnik dr. Richard Pavlič, predvoditelj trodnevne dr. Davor Vuković, profesor na Teologiji u Đakovu uz kolegu dr. Antuna Japundžića, senjski dekan Silvijo Milin i više svećenika. Svečanost slavlja uzveličao je katedralni zbor pod vodstvom Ivana Prpića Špika i uz orguljsku pratnju Milana Dučića. U kasnijoj procesiji središtem Senja sudjelovala je i Gradska glazba, kao i brojni hodočasnici.

Biskup Križić je na početku čestitao blagdan Stelle maris ili zvijezde mora koja je zaštitnica svih onih koji žive na moru i od mora, ona koja sve vodi u sigurnu luku zaželivši da svima bude zvijezda vodilja. Smrt ne može nadvladati onima koji su bogati duhovnim vrijednostima, istaknuo je na početku biskup Križić te Mariju istaknuo kao osobu koja slijedi Isusa uz teške kušnje i trpljenja, ona zna što znači križ, progonstvo i neimaština. „Unatoč tome ona nije izgubila dobrotu srca, ne zovu je bez razloga Majkom lijepe ljubavi jer je prošla zemljom čineći dobro.“

Nakon mise uslijedila je svečana procesija ulicama drevnog biskupijskog središta Senja s kipom Gospe Ribarske nakon čega je u završnoj molitvi ispred senjske katedrale predvodnik trodnevne, svećenik Đakovačko-osječke nadbiskupije dr. Davor Vuković poručio: „Ovih smo dana bili svjedoci stoljetne tradicije na koju Senjani mogu biti ponosni, kao i na povijest u kojoj su sačuvali opstojnost u borbama protiv Mlečana, Turaka i velikosrba. No, važno je kako danas odgovarati na znakove vremena. Problem nastaje kada tradicija bude okamenjena bez veze sa sadržajem, pogotovo u današnje vrijeme snažnog sekularizma, relativizma potiranja kulture. Smisao je u povezivanju povijesti sa živom vjerom i evanđeljem. Budite sol zemlje i svjetlo svijeta“, zaključio je dr. Vuković.

Dr. Pavlič je kao domaćin na koncu svima zahvalio koji su doprinijeli ovogodišnjoj proslavi Gospe Ribarske, a završni blagoslov uputio je biskup Križić.

Zvonko Ranogajec

Zagorje Ogulinsko

MONOGRAFIJA ŽUPE

U Zagorju Ogulinskom, naselju u gradu Ogulinu i župi sv. Jurja održano je u subotu 3. kolovoza predstavljanje knjige „Zagorje-mjesto i župa“ magistra teologije iz Zagorja na radu u Gospiću Franje Puškarića. Ovom doktorandu i već plodnom autoru povijesnih monografija ovo je već četvrta knjiga nakon predstavljanja župa Oštarije, Josipdol i Cerovnik. Knjigu su u župnoj crkvi sv. Jurja predstavili gospićko-senjski biskup u miru mons. dr. Mile Bogović, dr. sc. Ivan Brlić s instituta Ivo Pilar u Gospiću i prof. Ivan Tironi iz Ogulina, nekadašnji kustos Zavičajnog muzeja Ogulin. Nakladnik knjige je KUD Sv. Juraj iz Zagorja Ogulinskog, recenzenti su dr. Marko Medved i dr. Ivan Brlić, lektor je s. Robertina Medven, a grafičko oblikovanje i tisak je obavila OG Grafika u nakladi od 500 primjeraka. Knjiga je izdana u spomen svim zagorskim žrtvama povodom 230. obljetnice župe i 180. obljetnice izgradnje današnje župne crkve sv. Jurja u Zagorju. U predstavljanju je u glazbenom dijelu nastupila izvorna skupina KUD-a Sv. Juraj.

Predstavljanju knjige prethodila je misa koju je predslavio biskup Bogović.

Z. R.

Oštarije

NADBISKUP DEVČIĆ NA MISI ZA STARE I BOLESNE

U svetištu Gospe od Čudesa u Oštarijama kod Ogulina tradicionalno se u prvoj nedjelji nakon Velike Gospe služi hodočasnička misa za bolesne, stare i nemoćne sa sakramentom bolesničkog pomazanja. Ove godine proslavljen je mali jubilej od 50 godina ove prakse koju je uveo nekadašnji župnik Ogulina i Oštarija mons. Juraj Petrović. Ove godine misu je predslavio riječki metropolit i nadbiskup mons. dr. Ivan Devčić u suslavlju čuvara svetišta popa Ante Luketića, župnika Generalskog Stola Ivica Tolle, župe bl. A. Stepinca iz Ogulina fra Petra Grubišića i Josipdola Petra Šporčića. Misu je glazbom animirao župni zbor Oštarija pod vodstvom i uz orguljsku pratnju Franje Puškarića. Ovo marijansko svetište postaje sve poznatije kao utočište za potrebite, posebno one koji traže zbog svojih bolesti duhovnu utjehu.

Z. R.

MISA ZA ŽRTVE BORIČEVCA

U subotu 27. srpnja u Boričevcu, mjestu simbole stradanja Hrvata u 2. svjetskom ratu, služena je u župnoj crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije sv. misa za žrtve Boričevca, posebno za one iz roda Ivezića. Misu je predslavio umirovljeni gospičko-senski biskup Mile Bogović u suslavlju mjesnog župnika Boričevca, Donjeg Lapca i Zavajla Dina Rupčića i župnika Korenice mons. Mile Čančara. Uz nekoliko stotina hodočasnika i vjernika misu su uzveličani predstavnici udruge Hrvatskog domobrana u ime koje je njen predsjednik Ivan Vukelić poručio: „Na ovom „danu tuge i sjećanja“ ne zaobilazimo istinu da su srbočetnici napali Hrvatsku državu. Zlotvori su postali ustanici, a isti scenarij su ponovili 1991. Žalosno je da Hrvatska država i dalje financira kvaziantifašističku proslavu u Srbu kojom je Lika i zapadna Bosna očišćena od Hrvata. Ta proslava jednaka je balvan revoluciji“, poručio je na koncu Ivan Vukelić.

Nakon mise održana je službena komemoracija koju je kod spomenika koju je organizirala

udruga Hrvatski domobran u ime koje je njen predsjednik Ivan Vukelić poručio: „Na ovom „danu tuge i sjećanja“ ne zaobilazimo istinu da su srbočetnici napali Hrvatsku državu. Zlotvori su postali ustanici, a isti scenarij su ponovili 1991. Žalosno je da Hrvatska država i dalje financira kvaziantifašističku proslavu u Srbu kojom je Lika i zapadna Bosna očišćena od Hrvata. Ta proslava jednaka je balvan revoluciji“, poručio je na koncu Ivan Vukelić.

U ime predsjednice RH Kolinde Grabar Kitarović, Hrvatskog sabora i Vlade RH kao i Ministarstva hrvatskih branitelja, državni tajnik u istom ministarstvu Ivan Vukić je poručio da se i dalje intenzivno radi na istraživanjima preko tisuću neistraženih grobišta s hrvatskih žrtvama te da se ulažu velik naponi da se dođe do pune istine.

Zvonko Ranogajec

Cerovnik

DAN HRVATSKIH BRANITELJA OGULINSKOG KRAJA

U nedjelju 21. srpnja održan je drugu godinu za redom Dan hrvatskih branitelja ogulinskog kraja odnosno 2. memorijal Ivica Cindrić. On je uključivao molitve pokraj grobova i spomenika više hrvatskih branitelja od Ogulina, preko Oštarija, do Sabaljske Drage i spomen obilježja prve žrtve Domovinskog rata u Ogulinskom kraju Ivica Cindrića pa do legendarnog mjesta obrane ogulinskog kraja Pitomog Javora. Molitve održavanja predvodio je fra Mirko Gregov iz franjevačkog samostana u Ogulinu u suslavlju

sa župnikom Oštarija popom Antom Luketićem. Središnja komemoracija uz počasni postroj Hrvatske vojske i predstavnika ministra Hrvatskih branitelja Tome Medveda pukovnika Marka Ratkovića bila je kod velikog križa na Pitomom Javoru. Slijedila je zatim molitva kod spomenika palim žrtvama Drugog svjetskog i Domovinskog rata kod župne crkve Uzašašća Isusova u Cerovniku te misa koju je u suslavlju župnika Luketića predslavio fra Mirko Gregov.

Z. R.

Trošmarija - Gospa od utjehe

BISKUP KOMARICA PREDSLAVIO PROŠTENJE

Banjalučki biskup Franjo Komarica predslavio je u subotu 6. srpnja 226. bdijenje u svetištu Gospe od Utjehe u Trošmariji koje je prvi puta održano davne 1793. godine kada je tadašnji papa Pio VI. svetištu u Trošmariji dao bulu kojom se hodočasnici izriče oprost grijeha. Svečanost je počela križnim putom, nastavljena misom bdijenja kod spilje, a završena pjevanjem litanija BDM u župnoj crkvi. Suslavili su upravitelj svetišta don Željko Kuten i svećenici ogulinskog dekanata kao i susjednih župa, Liturgijskom glazbom misu je uzveličao združeni zbor župa Trošmarija i Lipa na Dobri uz orguljsku pratnju Ivana Rendulića.

Biskup Komarica je podsjetio na značenje hodočašća u marijanska svetišta. „Kolike je vjernike do sada Marija u Trošmariji utješila, mi to kroz cijelu povijest osjećamo“, istaknuo je biskup Komarica.

Z. Ranogajec

Otočac

KRŠTENI ŠESTO DIJETE OBITELJI JURKOVIĆ

U župi Otočac 25. kolovoza u crkvi Presvetog Trojstva na središnjoj misi u 10,00 sati krštena je Jadranka Jurković, od oca Džoke i majke Davorke, šesto dijete u ovoj romskoj obitelji. Obred krštenja obavio je župnik i dekan otočki mons. mr. Tomislav Šporčić, a euharistijsko slavlje animirao je mješoviti crkveni zbor „Sv. Cecilija“ pod vodstvom č. s. Ljubomire Lešić.

„Isus nam danas još jednom upućuje žuran poziv da dođemo k njemu, da prođemo vratima punine života, pomirenja i sreće. On čeka svakoga od nas, koji god grijeh da smo počinili – koji god – ne bi li nas zagrlilo, pružio nam svoj oprost. Samo on može preobraziti naše srce, samo on može dati puni smisao našem postojanju, darujući nam istinsku radost. Uska vrata i tijesan put vodi u život, a široka vrata i prostran put vode u propast“, rekao je u propovijedi župnik te čestitao roditeljima i obitelji na odluci da svjedoče vjeru.

Ivan Bižanović

Udbina

BLAGDAN SV. JAKOVA, ZAŠTITNIKA DREVNE KRBAVSKE BISKUPIJE

Gospičko-senjski biskup u miru mons. Mile Bogović predslavio je 25. srpnja na Udbini u Crkvi hrvatskih mučenika misu na blagdan zaštitnika drevne krbavske biskupije, sv. Jakova mučenika. Suslavio je čuvar svetišta i dekan udbinski preč. Josip Šimatović, od kanonika Senjskog kaptola prepozit mons. Mile Čančar i mons. Mile Pecić, ujedno, slunjski dekan, novi župnik Rakovice don Mate Kujundžić, don Josip Kajić s Plitvica i župni vikar Udbine vlč. Petar Burečić.

„Jakov je bio prvi apostol koji je stradao mučeničkom smrću, probadanjem mačem jer su tada kršćani bili legitimni ciljevi tadašnje rimske vlasti“, rekao je u propovijedi biskup Bogović. „Njegovo tijelo vratili su kršćanima i ono je bilo sačuvano do križarskih ratova, kada je bilo odneseno u Santiago de Compostelu gdje je postalo cilj najvećih hodočašća iz čitave Europe. Srednjovjekovni ljudi su učili kršćanstvo hodajući prema grobu sv. Jakova. Jedan od putova prema Španjolskoj išao je sigurno od Šibenika preko srednjovjekovne Udbine pa preko Grobnika za Italiju i Santiago de Compostelu gdje su hodočasnici išli častiti moći sv. Jakova.“

Tako smo i mi ovdje sagradili Crkvu gdje častimo sve žrtve za Hrvatsku kroz povijest, a želimo uraditi i svehrvatski grob na Krbavskom polju gdje bi pokopali sve one ubijene diljem stratišta Hrvatske i susjednih zemalja. Svi oni trebaju biti priznati kao ljudi, naša braća i sestre“, zaključio je biskup Bogović svojom homilijom.

Nakon mise biskup Bogović je održao tradicionalno sat crkvene povijesti na njenim temeljima nedaleko od naselja Udbine. Zajedno sa svećenicima i vjernicima pohodio je ostatke drevne katedrale te progovorio o povijesti Krbavske biskupije, njezinoj ulozi i gubitku značaja turskim prodorima, kao i kasnijem seljenju središta naseljenosti iz mjesta Krbave na Udbinu. Posebno je zanimljiva bila priča kako su nakon Domovinskog rata zahvaljujući srpskim pobunjenicima koji su ukopali svoje teško naoružanje na mjestu stare katedrale pronašli njezine temelje.

Na kraju biskupovog predavanja održana je molitva za sve žrtve pale za Hrvatsku kroz povijest, a posebno za najnoviju žrtvu, hrvatskog vojnika Josipa Briškog u Afganistanu.

Zvonko Ranogajec

IMENOVANJA, PREMJEŠTAJI I RAZRJEŠENJA U RIJEČKOJ NADBISKUPIJI

Kako je uobičajeno, na kraju pastoralne godine riječki nadbiskup mons. dr. Ivan Devčić dekretirao je promjene pojedinih službi u Riječkoj nadbiskupiji. Vlč. dr. Mario Tomljanović razriješen je službe rektora Bogoslovnog sjemeništa "Ivan Pavao II." i imenovan župnikom župe Uznesenja Blažene Djevice Marije u Crikvenici. Vlč. mr. Mario Gerić razriješen je službe župnika župe sv. Romualda i Svih Svetih u Rijeci i imenovan rektorom riječkog Bogoslovnog sjemeništa. Župnikom župe sv. Romualda i Svih svetih imenovan je vlč. Luka Pranjić iz Vrhbosanske nadbiskupija. Mladomisnik Riječke nadbiskupije vlč. Josip Pende, uz službu povjerenika za mlade i voditelja nadbiskupijskog Centra za mlade "Bl. Miroslav Bulešić" bit će i župni vikar župe sv. Ane na Gornjoj Vežici. Mladomisnik vlč. Domagoj Duvnjak razriješen je službe nadbiskupova tajnika i imenovan župnim vikarom u župi sv. Mateja ap. na Viškovu. Vlč. Miroslav Pergl razriješen je službe župnog vikara u župi sv. Mateja ap. na Viškovu i imenovan župnikom in solidum župe sv. Mihovila ark. u Jelenju.

Umirovljen je župnik župe sv. Jelene Križarice na Kastvu vlč. Franjo Jurčević, a župnikom te župe imenovan vlč. Marinko Kajić koji je razriješen službe župnika u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Crikvenici. O. Vatroslav Halambek razriješen je službe duhovnika Bogoslovnog sjemeništa. Mons. Nikola Uravić razriješen je službe ekonoma Bogoslovnog sjemeništa i voditelja Svećeničkog doma u Rijeci i imenovan duhovnikom Bogoslovnog sjemeništa "Ivan Pavao II." u Rijeci. Vlč. Ivan Milardović, uz dosadašnju službu župnika u župi sv. Mihovila ark. u Jelenju, imenovan je i ekonomom Bogoslovnog sjemeništa u Rijeci. O. Marko Stipetić MSI je, uz službu vicerektora Bogoslovnog sjemeništa, povjerena i služba ravnatelja Svećeničkog doma u Rijeci. Vlč. Luka Lučić razriješen je službe župnog vikara u župi Svetog Križa na Srdočima te mu je, uz službu povjerenika za Apostolat mora, povjerena služba pomoćnika ravnatelja Svećeničkog doma.

Vlč. Lovro Perić razriješen je službe župnog vikara župe sv. Mihovila ark. u Jelenju i imenovan župnikom in solidum župe Uznesenja Blažene Djevice Marije u Rijeci. Službe župnog vikara u župi Marije Pomoćnice u Rijeci razriješen je don Danijel Dragičević SDB, a u župi sv. Josipa don Marijan Rodić SDP. Novim župnim vikarima imenovani su u župi sv. Josipa don Anto Guberac SDB i u župi Marije Pomoćnice don Josip Stanić SDB.

Preuzimanja novih službi provedena su tijekom mjeseca kolovoza o.g.

IVAN DEVČIĆ ZAREĐEN ZA ĐAKONA

Ivan Devčić novi je đakon Riječke nadbiskupije čime je zakoračio na posljednju stepenicu koja ga dijeli od svećeničkog ređenja. Za đakona ga je zaređio riječki nadbiskup mons. dr. Ivan Devčić u subotu 24. kolovoza na misi u katedrali sv. Vida u Rijeci.

Riječku prvostolnicu ispunili su brojni vjernici i rodbina ređenika, a nadbiskup je u propovijedi ređenike i okupljene vjernike upoznao s Rimskim pontifikalom u kojemu stoji da se đakonskim ređenjem „ostvaruje ulazak u klerički stalež i inkardinacija u neku biskupiju ili osobnu prelaturu“. Osim toga, ređenik će prihvatiti celibat kojim se đakoni na nov način posvećuju Kristu. "S đakonskim ćeš ređenjem također dobiti tom redu pripadajuće službe, odnosno zadaće. A to su: svečano podjeljivanje krštenja, čuvanje i dijeljenje euharistije, prisustvovanje ženidbi i blagoslivljanje ženidbe, davanje popudbine umirućima, tumačenje Svetoga pisma vjernicima te poučavanje i poticanje vjernika na život u skladu s Božjom riječi, zatim predsjedanje vjerničkom bogoslužju i molitvi, dijeljenje sakramentalata, vođenje obreda sprovoda i pokopa te slavljenje u ime Crkve liturgije časova za Božji narod i sve ljude. A kako bi sve to mogao izvršavati Bogu na slavu i vjernom narodu na spasenje, potrebno je da budeš čovjek molitve koji intenzivno razmatra Božju riječ i u njezinu svjetlu promatra svoje poslanje i ljude kojima ćeš biti poslan." Nadbiskup je dodao kako je vlč. Devčiću u tom poslanju nužna i podrška vjerničke zajednice.

Zaključujući propovijed ređenika je potaknuo da bude navjestitelj Radosne vijesti o otajstvu spasenja. To je okvir u kojemu bi trebala djelovati Crkva u cjelini. Također, cijeloj Crkvi upućen je poziv na duhovnu budnost bez koje se ne mogu prepoznati znakovi Božje prisutnosti u svijetu i očekivanja koja Gospodin ima od svih nas zajedno i svakog pojedinačno, rekao je mons. dr. Devčić.

Na kraju mise, čestitajući vlč. Ivanu Devčiću, riječki nadbiskup je otkrio kako je ređenik u rodnome Krasnom upravo svome stricu, nadbiskupu Devčiću prvom rekao da želi biti svećenik. Tijekom studiranja i boravka u sjemeništu bio je uzoran i predan svećenički kandidat, kazao je mons. dr. Devčić.

Vlč. Ivan Devčić na kraju je izrekao zahvalu Bogu na pozivu, roditeljima na daru života te rodbini, odgajateljima i svima koji su ga pratili na putu formacije. Okupljene je potaknuo na molitvu da preuzmu odgovornost i mole ne samo za svećeničke kandidate, nego i sve svećenike da ustraju na tom putu. Na kraju, prigodnu riječ uputio je bivši rektor Bogoslovnog sjemeništa "Ivan Pavao II." u Rijeci vlč. dr. Mario Tomljanović koji je ređenika duhovno pratio i prije nego je on ušao u sjemenište. Apostrofirajući Silvija Strahimira Kranjčevića i njegove stihove: "Mrjeti ti ćeš kada počneš sam u ideale svoje sumnjati!", vlč. Devčiću je poručio da mu ideal u svakom trenutku bude Krist. On neka ti bude uzor Dobrog Pastira, kazao je vlč. dr. Tomljanović.

H. Anušić

PROSLAVA BLAGDANA SV. IGNACIJA LOJOLSKOG, UTEMELJITELJA DRUŽBE ISUSOVE

Blagdan sv. Ignacija Loyole, utemeljitelja Družbe Isusove svečano je 31. srpnja proslavljen u crkvi Navještenja BDM u Opatiji. Euharistijsko slavlje predvodio je vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić u zajedništvu s riječkim nadbiskupom mons. dr. Ivanom Devčićem, biskupom Ukrajinske grkokatoličke crkve mons. Bohdanom Dzyurakhom, superiorom isusovačkog samostana u Opatiji p. Mirkom Nikolićem, svećenicima opatijskog dekanata s dekanom vlč. Matijom Rašpicom, gvardijanom franjevačkog samostana na Trsatu fra Bernardom Barbarićem te mnogobrojnim svećenicima. Ovom prigodom obilježena je 60. godišnjica redovništva p. Josipa Sremića koji je trenutno u Austriji te p. Josipa Opata koji je nakon Zagreba, Frankfurta, Splita i Boke Kotorske, nastavio pastoralno djelovati u Opatiji.

Na misi je propovijedao p. Nikolić. Govoreći o sv. Ignaciju, između ostaloga istaknuo je svečeva pisma kao uspješnu komunikaciju s ljudima. „U njima je ljude poticao na jednostavnu molitvu koju Crkva traži, odnosno ispit savjesti, sv. misu, sakramente, a njemu samom sv. misa je bila najdraži način da s neba zadobije svjetlo i snagu. Svetom Ignaciju bilo je jasno da nema nasljedovanja Krista bez sjedinjenja s njime”, rekao je p. Nikolić. U pismima je upozoravao na kratkoću našeg ovozemaljskog života i spletke pakla koje čovjeka sapliću, a s druge strane poticao na molitvu i sakramente kao izvanredna sredstva u borbi protiv tih spletki. Njegova pisma ukazuju na čovjeka koji je ozbiljan i čedan, ali nadasve odlučan čovjek s plemenitim srcem koje je po uzoru na Isusa Krista bilo strastveno za radom i patnjom za Božje kraljevstvo. Stoga je bio siguran i spokojan da već ovdje dolje na zemlji počinje sjedinjenje s Bogom koje će se u punini iskusiti u vječnosti“, kazao je p. Nikolić.

Govoreći o 60 godina redovništva p. Oblaka istaknuo je njegov konkretan i praktičan život nadahnut sv. Ignacijem koji traži da bude-mo kontemplativni u djelovanju. „Sveti Ignacije je imao pisaljku poput psalmista, a p. Opat u ruci alat, a ruke su mu hitre kao u najhitrijem majstora. Razni strojevi i mašine od kojih su drugi majstori dizali ruke, u Opatovim rukama su iznova pokretani i nastavljali su raditi”, kazao je p. Nikolić. „No, sav njegov praktični smisao bio je prožet duhovnošću Velikih duhovnih vježbi koje je p. Opat obavio dvaput u svojem životu. Na duhovnim vježbama je gradio svoj redovnički život koji se odvijao u duhu gesla sv. Ignacija koji ga je ostavio isusovcima da isto čine sve na veću slavu Božju. Time je ostvarivao stoljetni, ne samo redovnički ideal, nego ideal opće Crkve: ‘Ora et labora’ – Moli i radi, a što se u Družbi Isusovoj kaže malo kompliciranije: *contemplativus in actione*. P. Opat je doista takav: kontemplativan u svojem djelovanju.”

Na kraju mise, prigodnu riječ uputio je p. Opat koji je posvjedočio o svom redovničkom pozivu kazavši da je za isti zaslužan njegov otac koji se molio da jedno dijete bude svećenik. Potaknuo je vjernike na nasljedovanje Svetog pisma kao jedinog pravog utočišta. Ljubav Božja očitovala se u Isusu Kristu koji je sigurnost za sve naraštaje, kazao je p. Oblak. Na kraju je zahvalio svima na čestitkama i podršci na redovničkom putu te potaknuo okupljene da mole jedni za druge.

POGREB SVEĆENIKA BOŽE MIĆANOVIĆA

Svećenik Riječke nadbiskupije vlč. Božo Mićanović preminuo je 30. lipnja u obiteljskoj kući u Opatiji u 73. godini života i 42. godini misništva. Sprovod pokojnika na opatijskom groblju 2. srpnja predvodio je pokojnikov bivši kapelan vlč. Mato Berišić. Uz rodbinu, brojni su svećenici došli oprostiti se od dugogodišnjeg kolege koji je u tadašnju Riječko-senjsku

nadbiskupiju inkardiniran 1980. godine. Tada je preuzeo upravljanje župom Bezgrešnog začeća Marijina u Velom Brgudu. Tu je služio 23 godine, a 2003. preuzima župu Svetog Križa u Srodčima. Nakon 14 godina u ovoj župi, umirovljen je 2017. godine. U vrijeme njegova upravljanja župom Srdoči 2010. godine izgrađena je nova župna crkva koja je bila nužnost u mjestu koje je ubrzano raslo i okupljalo sve veći broj ljudi. Također, dok je službovao u Velom Brgudu, 1993. godine izgrađena je kapela sv. Andrije u Žejanama.

Vlč. Božo Mićanović rođen je 21. lipnja 1946. godine u mjestu Gređice u župi Brčko. Živio je u obitelji s devetero djece koje su podigli roditelji Mijo i Lucija. Srednju školu polazio je u Križevcima i Dubrovniku, višu ekonomsku završio je u Zagrebu, a bogosloviju je polazio u Sarajevu, Eistattu i Zagrebu. Nakon ređenja za beogradsku biskupiju u rujnu 1977. godine dobiva službu kapelana u Beogradu. Ubrzo preuzima više župa u središnjoj Srbiji, ali 1980. godine dolazi na službu u Riječko-senjsku nadbiskupiju.

U CENTRU ZA MLADE „BL. MIROSLAV BULEŠIĆ“ PROSLAVLJEN NEBESKI ZAŠTITNIK

„Moja osveta je oprost”, rekao je blaženi Miroslav Bulešić. Njegov smo blagdan, na poseban način, proslavili u subotu 24. kolovoza, u istoimenom Centru za mlade na Trsatu. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je mladomisnik Krčke biskupije, vlč. Kristijan Petrović, a u koncelebraciji su bili vlč. Sanjin Francetić, Daniel Dragičević, Ivan Dominik Iličić i povjerenik za mlade Riječke nadbiskupije i voditelj Centra za mlade, vlč. Josip Pende.

Mladomisnik je pozvao sve okupljene ugledati se u ustrajnost blaženika koji je u vremenima nemira Crkvu privodio izvoru Mira. Gorljivi primjer mladog blaženika potiče na svjedočanstvo Kristove ljubavi koja nerijetko završava tragično, ali otvara vrata Neba. Nakon Euharistije, počastili smo blaženikovu relikviju i blagoslovlili novi, darovan kip Gospe Fatimske.

Naša je radost dosegla vrhunac na druženju uz roštilj koje je potrajalo do kasnih noćnih sati. Zahvaljujemo svima koji su svojim zalaganjem i molitvama učinili jedinstvenom proslavu blaženikova nebeskog rođendana.

Daria Ljevar

Kukuljanovo

OBNOVA KIPA PRESVETOG SRCA ISUSOVA

U župnoj Crkvi sv. Franje Asiškog u Kukuljanovu, nedavno je restauriran drveni kip Presvetog Srca Isusova, koji je prema mišljenju stručnjaka, star više od 150 godina. Pothvat je to hvale vrijedan tim više što je anonimna restauratorica ovo djelo učinila s nemjerivom ljubavlju. Naime uzela je naknadu samo za materijal, a njene ruke, njen trud, darovala Isusu. Bože kakvog li poticaja svima nama!

Zahvalni upućujemo hvalu na ovaj način od svega srca. I molimo Gospodina našega da nam šalje svoje odabrane i nadalje, jer potrebe su velike.

Radosni smo ugledali dragog nam Isusa u novom ruhu, u novom sjaju. Ovako obnovljen dobio je i novo mjesto, koje mu apsolutno pripada. Nije više u kutu nikome na putu, već u središtu spreman za blagoslov svima. Isuse blaga i ponizna Srca, učini srca naša po srcu svome! Budi tu kad je teško, budi tu za novu zoru i novi dan!

Ankica Cuculić

Kolbova

ČETIRI GODINE OD POSVETE CRKVE U PODHUMU

Na blagdan sv. Maksimilijana Kolbea, sredinom kolovoza, u istoimenoj crkvi u Podhumu održano je svečano koncelebrirano misno slavlje koje je predvodio mladomisnik vlč. Josip Pende. Mnoštvo vjernika i mještana prisjetilo se sv. Kolbea koji je ubijen u logoru Auschwitz. Kako je u svojoj propovijedi napomenuo vlč. Pende, u današnje vrijeme, izuzetna je važnost postići "raskajano srce", navodeći uz to crtice iz života požrtvovnog svetca te dodajući kako svakodnevno trebamo moliti za milost "raskajanog srca" jer, Gospodin ljubi one koji mu pristupaju na takav način. To nam upravo daje primjer životnog puta i muke sv. Maksimilijana Kolbea, a biblijsko čitanje u euharistijskom slavlju daje izvrsnu usporedbu: "Ovo je moja zapovijed. Ljubite jedni druge, kao što sam ja Vas ljubio", napomenuo je Pende, propovijedajući jelenjskim mještanima da Gospodin ne traži ništa od nas, što nam nije prije toga dao.

Podsjetimo, u župi sv. Mihovila Arkandela u Jelenju, posebno se slavi blagdan sv. Maksimilijana Kolbea u Podhumu gdje je 2015. godine izgrađena crkva posvećena ovom svecu. Blagdanska priprava započela je križnim put kroz Podhum do groblja Podhumskih žrtava. Također, održan je i ekumenski susret za jedinstvo kršćana, a voditelj susreta je bio mons. Dino Popović. Prije samog blagdana, posebno se slavila misa u povodu obljetnice posvete crkve, a svečano euharistijsko slavlje predvodio je vlč. Ante Zovko, župnik u Mrkoplju. Na blagdan sv. Maksimilijana Kolbea, jutarnju svetu misu predvodio je vlč. Miroslav Pergl, sužupnik u župi Jelenje. Blagdanska proslava završila je velikim misnim slavljem, u kojemu su se pridružili svećenici iz okruženja. Nakon mise, u večernjim satima, održan je zabavni program uz glazbeni sastav Crescendo.

Volosko

BLAGDAN SV. ANE

Župa Volosko proslavila je blagdan svoje nebeske zaštitnice sv. Ane 26. srpnja svečanom misom i procesijom ulicama mjesta. Misu je predvodio ovogodišnji mladomisnik Krčke biskupije vlč. Saša Malović. Suslavili su: župnik Voloskog vlč. Petar Belanić; vlč. Branimir Šapina, mladomisnik Porečko-pulske biskupije koji je predvodio jutarnju blagdanską misu; vlč. Tomislav Končurat iz Zadarske nadbiskupije; vlč. Anton Budinić iz Krčke biskupije; vlč. Laurent Kružić koji je na studiju u Rimu te vlč. Markus Tymister prof. iz Rima i župnik Hamburga. Na misnom slavlju, uz brojne vjernike iz Voloskog i okolnih mjesta, bio je gradonačelnik Opatije Ivo Dujmić sa suradnicima.

Vlč. Malović u propovijedi je govorio o volji Božjoj iz navještenog Evanđelja gdje Isus kaže: 'Tko vrši volju Oca moga, taj mi je brat i sestra i majka'. „Isus je onaj koga moraš gledati ako želiš biti radostan, sretan. Koliko puta je rekao vaš župnik: ljubite jedni druge! A ti prođeš pored nekog, ni ne pogledaš ga i dođeš na misu. Pokaj se jer nećeš doći u nebo. Ili misliš da licemjerman možeš doći u nebo? Isus nam je pokazao kako vršiti volju Božju. On je išao putem križa“, rekao je propovjednik te se osvrnuo i na svete roditelje Anu i Joakima koji nisu mogli imati djece, ali su postom i molitvom bili uslišani.

Nakon mise vjernici su u procesiji s kipom sv. Ane hodočastili ulicama Voloskog od crkve do mora. Procesiju su pjesmom pratili župni zbor i orkestar limene glazbe „Sv. Martin“ iz Brezničkog Huma. Blagoslovljeno je cijelo mjesto, svi stanovnici, more, brodovi i mornari.

U ime župnika i župljana mladomisnike je pozdravio vlč. Kružić poželjevši im da uvijek ostanu sveti svećenici, a za poklon su dobili štolu.

Gordana Fumić

Gornja Vežica

SV. ANA

Župa sv. Ane na Gornjoj Vežici svečanim euharistijskim slavljem 26. srpnja proslavila je svoju zaštitnicu i blagdan sv. Ane i Joakima. Slavlje je predvodio vlč. Zlatko Čibarić, prijašnji župnik ove župe. Istaknuo je koliko je važno čuti i vidjeti "živu Crkvu" te kako je bitno vršiti Božju volju, a ne vlastitu.

Dina Bolkovac

Kočičin

MAJKA BOŽJA OD POMOĆI

U selu Kočičin u goranskoj župi Kuželj, proslavljen je blagdan Majke Božje od Pomoći. Nakon mise, obavljen je blagoslov starih, bolesnih i nemoćnih.

Upravitelj župe kuželjske Josip Tomić izrekao je zahvalu svima koji brinu o kapeli, napose obiteljima Sobol i Martinčić kao i darovateljima koji su pomogli obnovu kapele. Zahvalio je g. Alojzu Štimcu koji je darovao novi ambon za kapelu. Namjenski ofer i darovi iznose 2 535 kuna i bit će korišteni za obnovu župne crkve u Kuželju. „Hvala svim darovateljima i onima uključenima u život i rad župe Kuželj“ rekao je vlč. Josip Tomić, upravitelj župa Brod na Kupi, Kuželj i Turke.

J. T.

MARGARETINA U BAKRU

U subotu 13. srpnja proslavljen je u Bakru blagdan sv. Margarete, zaštitnice Grada Bakra. „Margaretino leto“ u Bakru, već niz godina traje mjesec dana, a obilježava se brojnim kulturnim, sportskim i društvenim događanjima.

Na dan blagdana slavljene su sv. mise ujutro i poslijepodne, a ove godine prije poslijepodnevne sv. mise, na inicijativu župnika Bakra vlč. Nikice Jurića, prvi puta u povijesti Bakra bila je procesija s relikvijom - rukom sv. Margarete od crkve Majke Božje od Porta do crkve Sv. Margarete. U procesiji su sudjelovali brojni vjernici, svećenici, Bakarska gradska straža, Bakarska gospoda, vatrogasci i razne povijesne postrojbe i straže iz drugih gradova.

Procesiju i sv. misu u 19 sati predvodio je vlč. Marko Šarić, župnik Hreljina i Zlobina, koji je odrastao i živio u Bakru. Suslavitelji na sv. misi bili su: dekan Bakarskog dekanata vlč. Ivan Friščić, župnik Grada Grobnika; mons. Stanko Kovačić, župnik Praputnjaka; vlč. Siniša Vujčić, župnik sa Sušaka; vlč. Kurt Aufner iz biskupije Eisenstadt, te fra Mihael Blažanović iz reda Milosrdne braće iz Salzburga.

U propovijedi je vlč. Šarić rekao kako je sv. Margareta predivan lik, a njezino ime na grčkom znači biser. „Dobro ju promotrimo kao naš bakarski biser koji nakon toliko godina nije izgubio sjaj. Sv. Margareta imala je dva bisera: prvi biser je bila vjera u Isusa Krista, a drugi, njezino sveto djevičanstvo“, rekao je vlč. Šarić. „Bog je i nama dao ta dva velika bisera. Dužni smo ih čuvati više od bilo kojeg računa“. Misno slavlje pjesmom je pratio crkveni zbor Sveti Andrej iz Bakra pod ravnanjem Mladena Cvijanovića.

Gordana Fumić

SV. BARTOL U CERNIKU

Župa sv. Bartola ap. u Cerniku 24. kolovoza proslavila je blagdan svog nebeskog zaštitnika. Nakon jutarnjih blagdanskih misa, u večernjim je satima središnje euharistijsko slavlje predvodio vlč. Tomislav Kutleša. „Bog nam po sv. Bartolu danas daje poticaj da otvorimo svoje srce živome Bogu. Da poput ovog apostola slavimo euharistiju kao susret s Bogom i da kao i on možemo dati svoje tijelo i krv za druge“, rekao je u propovijedi. Podsjetio je i na 110. obljetnicu gradnje župne crkve posvećene sv. Bartolu te pozvao vjernike da se nadahnjuju životom i vjerom ovog svetca.

Nakon mise župni vikar vlč. Mario Frlan pozvao je vjernike na ophod oko oltara, te zahvalio svima koji su sudjelovali u organizaciji proslave blagdana i podsjetio da u župi djeluje zajednica Omnia Deo koja okuplja svećenike, redovnice i laike u zajedništvu duhovnog i pastoralnog života. Druženje župljana nastavljeno je ispred crkve unatoč laganoj kiši koja je toga dana baš pred večer iznenadila organizatore i župnika vlč. Đuliana Trdića pa misa nije mogla biti održana na otvorenom ispred crkve kako je bilo predviđeno.

Uoči blagdana 22. kolovoza slavljena je misa na župnom groblju za sve pokojne župljane, a predvodio ju je mladomisnik vlč. Domagoj Duvnjak. Nakon mise blagoslovljen je novi dio groblja. Dan kasnije, 23. kolovoza u župnoj crkvi sv. Bartola misu za bolesnike predslavio je vlč. Ivan Marković. Nakon mise u 19:00 sati od župne crkve tradicionalno je krenuo križni put na Cernički vrh.

NOVI ŽUPNIK U CRIKVENICI

Na svečanoj misi u nedjelju, 18. kolovoza, župničku službu u župi Uznesenja BDM u Crikvenici preuzeo je vlč. dr. Mario Tomljanović. Uvođenju novog župnika u službu prisustvovao je velik broj vjernika, a predstavio ga je generalni vikar Riječke nadbiskupije mons. Emil Svažić koji mu je i simbolično predao ključeve crkve.

U svome pastoralnom radu vlč. Mario Tomljanović dvije godine obavljao je službu župnika u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Rijeci, a potom postaje rektorom riječkog Bogoslovnog sjemeništa „Ivan Pavao II.“.

Na kraju misnog slavlja, novom župniku dobrodošlicu je u ime župne zajednice poželjela vjeroučiteljica Martina Pilić, nakon čega se vlč. Mario zahvalio svim dosadašnjim župnicima uz skromnu i poniznu molbu da odvoje barem malo vremena te se pomole za njegovu novu župničku službu.

Nedjelju ranije župljani su se dirljivo oprostili s dotadašnjim župnikom vlč. Marinkom Kajićem koji je službu župnika obavljao protekle dvije godine.

M. P.

OBNOVA CRKVE U ROGIMA

U selu Rogi u Gorskom kotaru u nedjelju 7. srpnja proslavljen je blagdan crkve sv. Andrije. Misu je slavio vlč. Josip Tomić, župni upravitelj župa Kupske doline, a nakon mise bilo je održavanje za sve pokojne na crkvenom groblju. Ovom prigodom svečano su otvoreni radovi na obnovi krovništva crkve koje financira Općina Skrad.

Vlč. Tomić zahvalio je Gradu Delnice i Općini Skrad na sanaciji ceste za Roge, Općini Skrad na počašćenju i pomoći za obnovu krovništva. Posebno je zahvalio g. Goranu Majetiću, savjetniku, na uveličavanju svečanosti pjevanjem i sviranjem kao i župljanima Broda, Kuželja i Turki na sudjelovanju na proslavi.

J. T.

Krasica

BLAGDAN MAJKE BOŽJE KARMELSKE

Župa Krasica, u Bakarskom dekanatu, proslavila je 16. srpnja blagdan svoje nebeske zaštitnice Majke Božje Karmelske. Misu je prije podne predvodio župnik Krasice i Sušačke Drage vlč. Marko Kopic, a poslijepodnevnu vlč. Nikica Jurić, župnik Bakra i Sv. Kuzma. Suslavili su mons. Stanko Kovačić, župnik Praputnjaka; vlč. Marko Šarić, župnik Hreljina i Zlobina i vlč. Ivan Marković, župni vikar Kukuljanova i Škrljeva.

Vlč. Jurić je započeo propovijed prisjećanjem kako je nekoliko godina bio župnik u crkvi Majke Božje Karmelske na Donjoj Drenovi i da mu je taj blagdan osobito drag te je zahvalio župniku što ga je pozvao kao predvoditelja misnog slavlja. „Marija je ta koja nas potiče da

razmišljamo kako je nasljedovati, oduševljavati se poput nje za obitelj i biti ponizan, ali razmišljati i o svom poslanju na ovoj zemlji... Ako čovjek želi rasti u duhu, mora se udaljiti od svakodnevnice, razmatrati, moliti.“

Vlč. Jurić je istaknuo kako je Marija divan uzor molitve, a njezino iskustvo, „...koje je pohranjivala u svom srcu i koje prenosimo drugima treba nas poticati i da svoje osobno iskustvo vjere, duhovnog rasta svjedočimo ostalima jer svi smo na putu uspinjanja na Karmel i sigurno ćemo doći ako nam Euharistija bude izvor života“. Misno slavlje pjesmom je pratio krasičarski župni zbor, a vjernika je bilo iz svih župa Bakarskog dekanata.

Gordana Fumić

Goran Majetić iz župe Sv. Križa - Turke

Materijalna obnova župe

Pošto je početkom 2018., pod upravom vlč. Josipa Tomića, imenovan crkveni odbor, pokrenuta je materijalna obnova župnih objekata. Sve radove financiraju župljani uz pomoć darovatelja, te Grad Delnice i sama župa iz župnog imućstva.

Župa Sv. Križa Turke i istoimena crkvena općina, u Gorskom Kotaru, prema Spomenici župe, obuhvaća matično selo Turke te sela Kupari, Kalič, Donji i Gornji Požar, Zakrajac Turkovski, Ložac Turkovski, Sedalci, Gašparci i Hrvatsko s ukupno 118 duša u 48 kuća.

Spomenica župe sastavljena po župniku Lovru Lencu iz 1887. opisuje položaj župe ovako: „U dolini pri rieci Kupi stere se mala ravnicu a u prikraju te ravnice selo Turke te i po njem nazvana župa Turke obkoljena na sve četiri strane sa visokimi briegovima a najviši sa sjevera Ložka stiena na Kranjskoj strani, s koje se vidjeti može i isti Snježnik.“ Kapelaniju za Turke osnovao je Ivan Antun Benzoni, biskup senjski i modruški dana 23. lipnja 1735. Tada se prvi puta spominje kapela sv. Florijana u selu Hrvatsko, dok je kapela u Turkima, posvećena Sv. Križu, sagrađena 1745.

Župa Turke osnovana je 1807. uzdignućem kapelanije u župu. Time je kapela Sv. Križa postala župna crkva koju je biskup Mirko Ožegović 26. lipnja 1837. za vrijeme upravitelja župe Antona Cella-gaya proglasio oprostnom crkvom.

Pošto je postojeća sada župna crkva bila premala, župnik Lovro Lenac, zamolio je patrona župne crkve – Vjerezakonsku zakladu da se crkva proširi. Nakon doprinosbene rasprave, kada je odlučeno da će jednu trećinu troškova proširenja crkve snositi župljani, konačno se 16. lipnja 1895. blagoslovio temeljni kamen, te su započeli radovi. Župne matice vode se od 1815., i to na latinskom jeziku, dok su se do te godine vodile pri podarhidakonatu i župi u Brodu na Kupi. Nakon 1848. matice se vode pučkim jezikom.

Od konca 2017. do sada župom Turke upravlja vlč. Josip Tomić koji uz ovu župu upravlja i župama Kuželj i Brod na Kupi. Pošto je početkom 2018. imenovan crkveni odbor, pokrenuta je materijalna obnova župnih objekata. U Hrvatskom, zalaganjem crkvenog odbora iste filijale, završeni su radovi na crkvi sv. Florijana te je obavljena hidroizolacija temelja crkve, postava nove fasade, elektrifikacija crkvenih zvona, postava zavjetnog spomen križa, postava ograde stepenica, nabavka euharistijskog stola, sakristijskog ormara, ambona i ostalih liturgijskih predmeta (misnica, ampulica i sl.).

U Gašparcima je inicijativom žitelja pokrenuta obnova kapele Majke Božje Lurdske, gdje se planira obnova zvonika te su nabavljeni novi prozori za zvonik. Obavljena je izmjera i u tijeku je središnje vlasništva i uris objekta.

U matičnom selu Turke u tijeku je obnova zvonika župne crkve. Izvršena je ugradnja elektroinstalacija u zvonik i sakristiju, te je izmijenjeno stepenište u zvoniku. Planira se izmjena krovišta i pokrova zvonika, sanacija fasade, te izrada novog pločnika kod zvonika. Ukupna vrijednost radova je 170 000,00 kuna. Nabavljeno je novo zvono vrijednosti 50 000,00 kuna, a nakon obnove zvonika slijedi elektrifikacija crkvenih zvona u vrijednosti 30 000,00 kuna.

Sve radove financiraju župljani – posjednici župe Turke iz izvanrednog doprinosa koji je uveden odlukom crkvenog odbora, uz pomoć darovatelja, te Grad Delnice i sama župa iz župnog imućstva.

Uz navedeno, radi se na planovima za obnovu župnog dvora, a izrađen je i imovnik župe, te popisana sva arhivska građa po mjestima čuvanja.

U pastoralnom smislu obavljaju se nedjeljne i blagdanske mise kao i pohod bolesnika. Crkveni odbor župe te crkveni odbor filijalne crkve u Hrvatskom, te povjerenici pojedinih kapela i župljani brinu o uređenju crkve i crkvenih objekata. Budući župa nema pjevački zbor, pjevanje o velikim blagdanima obavlja župni pjevački zbor iz Plešci. Pohađanje nedjeljnih i blagdanih misa sve je brojnije, a vjernici se osobito skupljaju na proštenja o blagdanima crkve i kapela – Majku Božju Lurdsku u Gašparcima, Našašće Sv. Križa u Turkima, sv. Florijana u Hrvatskom, svibanjsku subotu u Gašparcima, Srce Isusovo u Zakrajcu Turkovskom, sv. Jakova u Turkima i sv. Roka u Hrvatskom. Uz malobrojne župljane hodočaste i vjernici okolnih sela i župa iz Hrvatske i Slovenije.

Kako je prošle godine, zalaganjem i intervencijama župe Turke pri državnim tijelima, konačno nakon gotovo 27 godina završena izgradnja Kupske magistrale, dionice Turke – Ložac Turkovski – Hrvatsko, za očekivati je da će prometna povezanost otvoriti i neke nove mogućnosti života u ovoj župi.

Pohađanje nedjeljnih i blagdanih misa sve je brojnije, a vjernici se osobito skupljaju na proštenja o blagdanima crkve i kapela – Majku Božju Lurdsku u Gašparcima, Našašće Sv. Križa u Turkima, sv. Florijana u Hrvatskom, svibanjsku subotu u Gašparcima, Srce Isusovo u Zakrajcu Turkovskom, sv. Jakova u Turkima i sv. Roka u Hrvatskom.

Ljetni susret bogoslova

Prvi puta uz sjemeništarce riječke Bogoslovije sudjelovali su i bogoslovi Euharistijske zajednice Srca Isusova i Marijina, kanonski priznatog javnog vjerničkog društva „Omnia Deo – Sve Bogu“.

Bogoslovi Riječke nadbiskupije ovoga su ljeta svoj duhovno-rekreativni susret imali od 23. kolovoza do 25. kolovoza na području opatijskog dekanata. Program je obuhvaćao obilazak obližnjih župa: Brseč, Mošćenice, Veprinac, Volosko i Lovran, susrete s njihovim župnicima i vjernicima, posjet kulturnim i prirodnim znamenitostima toga kraja te susret s riječkim nadbiskupom mons. dr. Ivanom Devčićem u Domu pastoralnih susreta u Lovranu.

Nadbiskup je bogoslove upoznao s poviješću Doma i okolnostima vremena kada je on sam bio bogoslov. Istaknuo je posebnost ovogodišnjeg susreta, a to je da su u njemu prvi puta zajedno uz sjemeništarce riječke Bogoslovije sudjelovali i bogoslovi Euharistijske zajednice Srca Isusova i Marijina, kanonski priznatog javnog vjerničkog društva „Omnia Deo – Sve Bogu“. U poticajnom obraćanju nadbiskup je bogoslovima poručio da u svemu što čine ne traže svoju slavu, nego spas duša. To je smisao formacije. „Također, svi ćete biti svećenici Riječke nadbiskupija i važno je da se u tom smislu upoznajete i budete što savjesniji i marljiviji“, kazao je nadbiskup te posebno istaknuo važnost redovnog pohađanja predavanja. „Držite se pravila: ‘Ne učimo za školu, nego za život!’, odnosno za ljude da budete što bolji pastiri onima kojima budete povjereni. U sjemeništu vam mora što jasnije biti izražena slika svećenika i onoga što on mora biti. Vrijeme formacije je kratko i trebate ga iskoristiti što kvalitetnije. Bog vam je to vrijeme darovao ne da ga provodite u izlascima ili kinima, nego da rastete u svetosti“, poručio je mons. dr. Devčić.

Unastavku ih je potaknuo da jedni drugima budu podrška i na pomoći, ali i upozorio da svojim negativnim primjerom druge mogu povesti stranputicom. „Imajte hrabrosti jedne druge opomenuti i prihvatiti opomenu, ali i potražiti pomoć“, rekao je nadbiskup Devčić. Na kraju je bogoslove potaknuo da pred očima kao uzore imaju svetce jer Bog i preko slabih ljudi očituje svoju volju. „Budite spremni prihvatiti izazove bez obzira na njihovu zahtjevnost. Budite radost narodu kojemu ćete doći“, poručio je nadbiskup.

Ovom prigodom, a uoči đakonskog ređenja, u molitvi Šestog časa bogoslov Ivan Devčić položio je pred nadbiskupom ispovijest vjere te potvrdio svoju vjernost istinama katoličke vjere.

H. Anušić

VLČ. MR. MARIO GERIĆ, REKTOR BOGOSLOVNOG SJEMENIŠTA „IVAN PAVAO II.“

“Bogoslovi na ovim susretima imaju priliku upoznati se s konkretnim životnim stvarnostima naših župa, sa svime onim što župa znači. Prilika je ovo i za susret s budućim kolegama svećenicima koji su u tim župama župnici i kapelani, od kojih mogu doznati kako su organizirane župne zajednice. Uz sjemeništarce riječke Bogoslovije, prvi puta organizirano na susretu sudjeluju i bogoslovi Euharistijske zajednice Srca Isusova i Marijina koji su duhovno obogaćenje i osvježanje za Bogoslovno sjemenište. Svojom duhovnošću i svjedočanstvom dat će poseban pečat i našoj cjelokupnoj bogoslovnoj zajednici.”

MIHAEL MUSTAČ, BOGOSLOV EUHARISTIJSKE ZAJEDNICE SRCA ISUSOVA I MARIJINA:

“Bogu sam zahvalan što sam ovdje na susretu i što sam član duhovne obitelji Omnia Deo. Bit zajednice jest da budemo brat jedan drugome. To zajedništvo osjeti se i ovdje među bogoslovima, zajedništvo da svi živimo za Crkvu i za Boga i da se dajemo do kraja za Gospodina. To ne možemo sami, nego samo u bratskom zajedništvu i uz pomoć Majke Marije koja nas uči kako trebamo ljubiti Crkvu.”

IVAN SELETKOVIĆ, BOGOSLOV RIJEČKE NADBISKUPIJE:

“Drago mi je da postoje ovakvi susreti jer u Bogosloviji su bogoslovi iz više biskupija i u tom velikom broju ljudi može se izgubiti zajedništvo među nama bogoslovima Riječke nadbiskupije u smislu međusobnog upoznavanja. Zato su ovakvi susreti korisni da se bogoslovi iz iste biskupije bolje povežu na bratskoj razini. Osim toga, drago mi je da su s nama i bogoslovi Euharistijske zajednice Srca Isusova i Marijina. Bit ćemo kolege u istoj biskupiji i ovo je prilika za bolje upoznavanje, ne samo na razini budućeg kolegijalnosti nego i svećeničkog bratstva.”

Odrješenje i ukop žrtava Drugog svjetskog rata

U podarhiđakonatskoj crkvi sv. Marije Magdalene u Brodu na Kupi obavljen je 20. srpnja ukop partizanskih žrtava iz Drugog svjetskog rata. Riječki nadbiskup Ivan Devčić predvodio je misu u župnoj crkvi, molitvu odrješenja za pokojne i ukop za ukupno šest žrtava Drugog svjetskog rata s područja te župe, koje su prošle godine izvađene iz Propadne jame na Drgomlju iznad Broda na Kupi. Nadbiskup je misu slavio u zajedništvu s mons. Bohdanom Dzyurakhom, kurijalnim biskupom Ukrajinske grkokatoličke crkve i dvoji-com svećenika iz Ukrajine.

Misi su nazočili g. Tomo Medved, ministar hrvatskih branitelja, g. Stjepan Sučić, pomoćnik ministra, gđa Majda Burić, državna tajnica ministarstva rada i mirovinskog sustava, gđa Katarina Mihelčić, zamjenica gradonačelnika Grada Delnica i mnogi drugi državni i lokalni dužnosnici, kao i drugih nadležstava, te službenici redarstva. Nazočili su i pripadnici domobranskih i braniteljskih udruga.

Posmrtni ostatci šest žrtava lani su izvađeni iz Propadne jame na Drgomlju iznad Broda na Kupi, a dvije žrtve identificirane su DNA metodom. Prema izjavama osoba upoznatih s lokacijom i osobnim predmetima, kao i dobi, pretpostavlja se da je jedna žrtva vlč. Ante Zvonimir Milinović, župnik Podstena, a kada se pronađu živi srodnici bit će izvršena DNA analiza i ostalih žrtava.

Svih šestero su civilne žrtve, a kako je jedan od njih svećenik, dok su ostali neidentificirani, župni ured Brod i crkveni odbor odlučili su da je najbolja lokacija pogreba posmrtnih ostataka župna crkva, odnosno kriptna koja se nalazi u crkvi, dok su posmrtni ostatci dviju identificiranih žrtava preuzele obitelji. To su pok. Josip Šneler iz Broda i pok. Anton Štimac iz Rogi. Do otvaranja i uređenja kripe, posmrtni ostatci bit će privremeno položeni u pokrajnji oltar sv. Josipa.

“Mi kao župa želimo postići pročišćenje naše memorije, nije sada bitno tko je ubio, nego je bitno da žrtve nađu dostojno mjesto sahrane, svoj grob, ime i prezime, obitelj utjehu, a Bog neka oprost onima koji su te zločine počinili“, rekao je upravitelj župe Josip Tomić. Svetu misu je pjevao župni zbor iz Plešci kojemu je nadbiskup posebno zahvalio na trudu u uveličavanju svete liturgije u ovim župama. Na liturgiji je sudjelovala i violinistica Melinda Dumitrescu iz Rumunjske. Naknadno počašćenje dužnosnika i crkvenih velikodostojnika organizirali su savjetnici upravitelja župe Brod kojima je upravitelj župe uputio posebnu zahvalu.

J. T.

MAGDALENINO U BRODU NA KUPI

Župni blagdan sv. Marije Magdalene u Brodu na Kupi proslavljen je 21. srpnja te je ujedno podijeljena krizma i prva pričest djeci i mladima. Misu je slavio mons. dr. Ivan Devčić, nadbiskup riječki, uz nazočnost mons. Bohdana Dzyurakha, kurijalnog biskupa Ukrajinske grkokatoličke crkve i dvaju svećenika iz Ukrajine. Nakon svete mise uslijedila je euharistijska procesija naseljem. Ukupno je bilo 4 prvopričesnika i 3 bermanika.

Upravitelj župe Josip Tomić zahvalio je svima koji su uredili i okitili crkvu te počastili kolačima nazočne vjernike. Misu je pjevao župni pjevački zbor iz Plešci, a liturgiju je uveličala i violinistica Melinda Dumitrescu iz Rumunjske. Hvala i fotografu Ivici Jauku na praćenju svečanosti.

J. T.

